

DIRVA

THE FIELD
Nr. 95
Gruodž.-Dec. 15, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Tik degtinė parduodama be eilės

GIRIASI MĖSOS IR PIENO PLANO ĮVYKDYMU, BET TIKRUMUJE DAR DAUG ATSIKILIA NUO NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS BUVUSIOS GAMYBOS. — NEIŠGALVOJA KĄ DARYTI SU SLUSKŲ RŪMAIS. — VILNIUJE PRADEJO GAMINTI RADIO IMTUVUS. — JUNGIA ĮMONES, KAD LENGVIAU GALĖTŲ KONTROLIUOTI, O LOTERIJOS BILJETŲ NIEKAS NEGROBSTO

Nors Chruščiovas grasino, kad degtinė bus parduodama tik po vieną stiklėlį, Vilniuje ji tepardavinėjama bonkomis ir be eilės, tai yra aplenkiant tuos pirkėjus, kurie stovi eilutėse maisto pirkti.

TIESOJE pasakoja: "Pirkėjai artėja prie prekybos. Bet štai prasiveria parduotuvės durys, ir ką tik atvykęs suardo bendrą tvarką, tiesdamas per pirkėjų galvas (tai vyksta maisto parduotuvėse) tuščią bonką. — Prašau... Pakeiskite pilną. — Žmonės bando prieštarauti, bet parduotuvė ima juos tuščią bonką ir pinigų. — Nieko nepadarysi, degtinė be eilės. Tokia jau tvarka, gerbiameji... — maloniai paaiškina".

To pasakojimo autorius priduria, kad "šis vaizdelis yra tipiškas daugeliui Vilniaus miesto parduotuvių".

"SOCIALISTINIO" ŪKIO REZULTATAI

A. Barauskas, vienas iš kompartijos centro sekretorių Lietuvoje, pasakė, kad:

"Visų kategorijų respublikos ūkiai įvykdė mėsos ir pieno paruošimo metinį planą. Valstybei parduota 90,000 tonų mėsos, arba 33,000 tonų daugiau, negu per 10 mėnesių praeitais metais, ir 62,000 tonų daugiau kaip 1953 metais".

"Iki lapkričio 1 dienos paruošta 480,000 tonų pieno arba 281,000 tonų daugiau negu iki tos pačios datos 1953 metais. Iki šių metų galo numatoma parduoti mėsos ne mažiau kaip 110,000 tonų, arba 2.8 kartus daugiau, negu 1953 metais, ir pieno — 520,000 tonų, arba du kartus daugiau kaip 1953 metais".

Tai vienas iš retų atvejų, kada kalbama ne nuošimais, o absoliutiniais skaičiais. Ar tai maža, ar daug?

"Visų kategorijų ūkiai" reiškia ne tik kolchozai ir sovchozai, bet ir privatus sklypeliai. Tiek tonų mėsos ir pieno valstybei (nustatytomis kainomis) parduotė ne vien tik "socialistinis ūkis", bet žymia dalimi ir privatus, kiek jo Lietuvoje dar neva yra.

Kadangi nėra galimybės išskirti, kiek tonų pardavė privatus, imkim, kad tai buvo vien tik kolchozų ir sovchozų nuopelnas...

Toliau, išsėdėtina, kad kolchozai ir sovchozai savo pagaminą pieną ir mėsą parduoda visą, o ne taip kaip privatus ūkininkas, kuris tų produktų žymią dalį pasilieka savo šeimos maitinimosi reikams. Tik atlikę valstybei pardavimo prievolės (dabar — "sutartis"), jie dar gali parduoti ir turguose, ir tai jau nebeįeina į čia nurodytą statistiką.

Jei A. Barausko nurodytus skaičius laikysime vien tik kolchozų ir sovchozų gamybos rezultatais mėsos ir pieno srityje, tai tie skaičiai, imant dėmesin mitybos aplinkybes, greičiau vis tiek bus kiek didesni, negu tikrai jie bus pagaminę. Bet imkime, kad jie atitikt faktinę gamybą.

radžio imtuvai, nes jie esą geresni už Rusijos fabriku gaminčius. Lapkričio pabaigoj Vilniuje pradėjo irgi gaminti radijos imtuvus, vadinamus "Daina".

"Dainos" modelis labai panašus į 1956 metų TELEFUNKEN ar GRUNDING modelius, tik dėžutė iš viršaus atidaryta ir vietoj kelių garsiakalbių, yra įmontuotas šalia garsiakalbio ir plokštelės sukičiulys. Dydis maždaug kaip TELEFUNKEN "Opus 6". Imtuvai turi ilgą, vidutinį, trumpą ir ultra trumpą (FM) bangų skales. Tinkamas ten, kur yra elektros tinklas.

JUNGIA ĮMONES

Vilniuje Modelių Namai (draugių fasonų projektavimo įstaiga) sujungiami su "Liukso" siuvykla. Grigiškių popierio fab-

rikas (tas, kur gelbsti plisti Sovietijoje amerikinei madai — gamina filtrus cigaretėms) jungiamas su Mūrinės Vokės kartono fabriku.

Kaune sujungiamos dvi trikotažo dirbtuvės, buv. Tilkos saldainių fabrikas jungiamas su kita biskvitų dirbtuve, sujungiami buvę Zivo ir Salomonų tabako fabrikai, ir taip pat buvusios Engelmano ir Ragučio alaus daryklos.

LOTERIJOS BILJETŲ NEGROBSTO

Antrosios daiktinės — piniginės loterijos bilietų Lietuvoje negrobsto. Iki lošimo belikus mėnesiui laiko (lošimas gruodžio 28-30 d.) laikraščiuose buvo dėdami skelbimai: Išigykite... bilietų, galima laimėti VOLGA...

KOVA DEL ISLANDIJOS

VAKARAI IEŠKO KOMPROMISO, MASKVA LAUKIA INCIDENTO

TIKRIEJI ŽVEJYBOS KONFLIKTO UŽKULISIAI

Kelis metus sovietai švelniai, kantriai ir, kaip atrodo, be didesnio pasisekimo bandė įvairias priemones amerikiečiams iš Islandijos išstumti. Tiesiogio įsikūnijimo jie vengė, tačiau:

- pasirašė prekybos sutartį, įsipareigojanti nupirkti daugiau negu trečdį visos islandiečių sugautos žuvis;

- už žuvį mokėjo pramonės produktais: rusiška nafta, Rytų Vokietijos mašinomis, čekų baltais ir stiklo gaminiais ir t.t.

Islandija džiaugėsi naujuoju klientu, nes Amerika iš jos teimė mažą žuvies kiekį, pati ieškodama rinkų savo žuvis perkelkti. Ir todėl, kai Amerika paskyrė gana reikšmingas sumas Islandijos pramonei kurti — elektros jėgainę arba cemento fabriką statyti, kas tolimesnėje perspektyvoje Islandijos ūkiui daug daugiau pagelbėtų — ryškus, regimo laimėjimo nepastebėta. Sovietų nuperkama žuvis ir mainų prekyba čia darė didesnę įspūdį, negu amerikinis kapitalas.

Sovietams populiarėjant, smarkiai pradėjo augti ir Islandijos komunistų partija, kuri čia oficialiai vadinas "darbininkų susivienijimu", pabrėžia savo nepriklausomumą nuo pasaulinio komunizmo ir tikrai, šalia maskvinės linijos atstovų, yra vadovaujama Tito bei Nenni krypties kairiųjų. Šiandien toji komunistų partija jau apima apie penktadalį krašto gyventojų ir valdo profesines sąjungas.

"Ami, Go Home"

Stiprėja komunistai pradėjo kartoti kituose kraštuose išbandytus šūkius: "Amerikiečiai, važiuokit namo! Islandija — islandiečiams!" Politškai tas šūkis

nebuvo reikšmingas, tačiau palaipsniui jis pradėjo įgyti vis daugiau populiarumo. Nors kraštas neturtingas ir nepajėgia išlaikyti savos kariuomenės, nors karinė krašto globa iš karto buvo su džiaugsmu buvo sutikta, nors amerikiečiai laikinai čia palieka nemaža pinigų — palaipsniui gyventojų tarpe pradėjo bręsti nepasitenkinimas amerikiečiais. Net Vakarų šalininkai jau prasi-taria, kad jie nemėgstą užsieniečių, nors tie, kaip Keflaviko laukiniai, gyvena už užtvarų, ir čia neatsitinka, kaip kituose kraštuose, "incidentų" tarp reziduojančių karių ir vietinių civilių. Aukštas valdžios pareigūnas šiuo reikalu besidominti šveicaru korespondentui tegalėjo nurodyti tik vienintelį atvejį, įregistruotą į amerikiečių "blogųjų darbų" sąrašą: prieš 12 metų vienas amerikietis nevedė merginos, su kuria buvo sugyvenęs kūdijū — ir tai atsitiko krašte, kuriame ketvirtadalis visų gimstančių yra pavainikiai! Bet šūkis "Ami, go home" propagatoriai tą įvykį smarkiai tebeučia ir dabar.

Komunistai vyriausybėje

Šios nuotikos nebūtų sukėlusios didelių pasekų, jei vyriausybė nebūt patekę komunistai. Praeitais metais socialdemokratų ir liberalai, susikivirčiję su konservatoriais, koalicinę vyriausybę pakvietė komunistus. Jiems buvo duotos dvi iš šešių ministerijos — nereikšmingos, negalėsiančios turėti įtakos Islandijos užsienio politikai, kaip tuo metu galvota: tai socialinės apsaugos ir ūkio bei žvejybos sritys.

Bet komunistai gautąsias pozicijas pradėjo greitai ir apskurkinti (Perkelta į 4 psl.)

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo: vicepirm. E. Bartkus, Lietuvos konsulas P. Daužvardis ir pirm. L. Šimutis.

KUR INVESTUOTI SUTAUPYTA DOLERĮ?

JONAS KAZLAUSKAS

(2)

Pasirinkimas bendrovių, į kurių akcijas yra investuojami pinigai, nulemia atnešamų vaisių dydį. Geriausios akcijos yra tų bendrovių, kurios pelningiausiai auga. Bendrovės, kurios per eilę metų mokėjo pastovius dividendus, kurių uždariai laikėsi vienodai, parduodami gaminiai nepajėgė užkariauti daugiau rinkos, — yra geros: pastovios, bet neaugančios. Bendrovės augimas, veržlumas turi lemiamos įtakos į akcijų kainas.

Renkantis pirkti korporacijų akcijas, naudinga atkreipti dėmesį į šiuos punktus:

- a) daromų išradimų bei tyrimų dydis, kas rodo bendrovės progresą;
- b) produktai, kurių paklausa auga, ir kurie populiarėja;
- c) nauji gaminių metodai, kurie sumažina gaminių kainą;
- d) apskriti ir agresyvi vadovybė, numatanti ateities rinką;
- e) bendrovės parduotų prekių dolerinė suma ir pelnas paskutinių 10 metų bėgyje. Ji turi rodyti augimą; tas pat liečia pelną iš akcijų. Korporacijos aktyvumas, modernizuojant gamybos priemones, ir jos turima skola.

Minėtos savybės yra charakteringos sekančioms bendrovėms, kurios nebūtinai yra vienintelės ir kurių teigiamų savybių niekas negali 100% garantuoti, — finansų bei ekonomijos mokslai dar nėra tiek toli pažengę, kad turėtų mastą, kuris tiksliai apskaičiuotų finansinių operacijų ateities rezultatus, — bet kurių akcijų daugiausia žada.

Alyvos ir chemikalų bendrovės, kaip Gulf Oil, Standard Oil of New Jersey, Phillips Petroleum, Dow Chemical and Union Carbide. International Business Machine ir Addressograph-Multigraph korporacijos, kurių produktai, raštinės mašinos, vis daugiau yra naudojamos.

Elektrinių gaminių bendrovės: General Electric, Minneapolis — Honeywell ir McGraw-Edison yra stipriai įsijungusios į tyrinėjimo ir geresnių produktų bei jų gaminių būdų suradimą.

Seno gaminių, stiklo, parikalavimas didėja ir vartojimas įvairėja. Corning Glass Work ir Owens — Illinois Glass akcijos neturėtų apvilti jų pirkėjų.

"Public Utilities" bendrovės Florida Power and Light, American Electric Power — turi puikius augimo davinius.

Prie šios grupės galima pridėti Tennessee Gas Transmission ir Cleveland Electric Illuminating bendroves. Lyginant "Utilities" grupę su kitomis bendrovėmis, jų skolos bus didesnės, bet iš kitos pusės jos mažiau jaučia ūkinis atoslūgius.

United States Steel, Minneso-

ta Mining and Manufacturing, Eastman Kodak ir antibiotikų (vaistų) gamintojai — Pfizer, Merck ir Parke, Davis — yra irgi priskirtini prie bendrovių, kurios ateinančių 10 metų bėgyje turėtų augti ir įdėtas į jų akcijas kapitalas per 6-8 metus padvigubėtų.

Investuotojas, prieš pirkdamas akcijas vienos ar kitos bendrovės, artimesniam jų pažinimui gali pastudijuoti, kokie produktai yra gaminami, koks pelno dydis ir kitus rūpimus klausimus. Literatūros yra pakankamai: pradedant laikračių finansiniais skiriais, akcijų brokerių leidiniais ir baigiant korporacijų finansinės padėties biblijomis: Moody's, Standard ir Standard's Listed Stock Reports.

VISAM PASAULY

• Paryžiuje prasidedančią NATO konferenciją Maskva pasveikino naujomis notomis, kuriose pareiškiamą, kad įtampa tarp Rytų ir Vakarų atslūgtų, jei Vakarai nusilenktų rusų reikalavimams. Notose reikalaujama: Berlyno krizę išspręsti, vakari-nius to miesto sektorius pavertiant "laisvu miestu", nutraukti atominis bandymus ir pasirašyti nepuolimo sutartį tarp NATO ir Varšuvos paktų narių.

Stengdamiesi pabrėžti savo taikius norus, rusai NATO narims įteiktose notose aiškino, kad jie paskelbė septynerių metų pramonės programą, kuri tarnausianti pastoviai taikai, o Vakarai, esą, jau planuoja net savo laivyno bazes Danijoje, Vokietijoje ir kitose valstybėse apripioti atominiais ginklais. Notose iš naujo buvo reikalaujama beatominės zonos Vid. Europoje.

• JAV, Britanijos ir Prancūzijos užs. reikalų ministrai, susitikę Paryžiuje, nutarė sovietų reikalavimus atmeti pabrėždami, kad Vakarų valstybės nekeis savo nusistatymo pasilikti Berlyne. Pasitarimuose dalyvavo ir Vak. Vokietijos užs. reik. ministris Brentano bei Vak. Berlyno burmistras Brandt.

• Nacionalistinė Kinija pranašauja, jog Macetungas pasitrauks iš komunistinės Kinijos vadovybės, kad sumažinus gyven-tojų nepasitenkinimą krašte. Esą, komunistų vadai tą reikalą svarstė slapta pasitarime ir nutarę Maoetungo vieton pastatyti generolą Chuteh. Pakeitimas būtų paskelbtas ateinančių mėnesį įvyksiančioje vadinamo "liaudies kongreso" sesijoje.

• Vatikanas prasidėjo iškilminga konsistorija naujai paskirtiems kardinolams patvirtinti. Ryšium su tuo iš naujo pradėta kalbėti, kad popiežius Jonas XXIII kardinolų kolegiją padidins iki 90.

• JAV armija praeitą savaitę išdėvė išsėvė raketą su gyvu keleiviu — mažą, beždžionę.

Raketos nosis su bazdžione pakilo 300 mylių į aukštį ir po 13 minučių nukrito Atlante. Mokslininkams pasisekė gauti naujų ir vertingų žinių.

MIELI BROLIAI IR SESĖS!

Aš drįstu kreiptis į jus visus tų lietuvių vardu, kurie pakliuvo į vargą ir tyliai kantriai laukia jūsų pagalbos ir paguodos. Aš prašau, atsimink juos, broliai, sese, atverk plačiai savo lietuvišką širdį ir ištiesk tuojau nuoširdžią pagalbos ranką. Patekę vargan maldauja tavęs padėti jiems, kiek išgali. Jei negali pasiūsti pinigų šalpos reikalams, tai nors pasistenk nuoširdžiai juos paguosti per laiškus, per spaudą. Aš kviečiu visus skubiai atsilipti, kad patekę vargan broliai ir sesės galėtų taip pat linksmiai su tavim švesti Kalėdas ir Kūčių vakarą pasijusti ne užmiršti. Ne barti išėjau, ne, tik paprašyti išmaldos vargan patekusiems broliams ir seserims. Atleiskite, jei sudrumsčiau kieno nors ramybę, pakartodamas pagalbos prašančių brolių ir seserų žodžius.

Dipl. inž. J. Mikalauskas

P. S. Prašau priimti mano kuklią auką šalpos reikalams. Priešas 50 dolerių. J. M.

DIRVOS SKAITYTOJAMS GAUTINGENO SANATORIJOS PAREMTI AUKOJO:

P. P. J.	\$2.00
St. Liugailienė	2.00
Matas Tylas	2.00
J. Paplėnas	1.00
A. Drevinskienė	3.00
Los Angeles Moterų Ratelis per J. Peterienę	15.00
Inž. J. Mikalauskas	50.00
Per A. Musteikį iš Detroito gauta	16.00

Su šiandien skelbiamais iš viso gauta \$140.00.

TAUTINĖS SĄJUNGOS PIRMININKAS

inž. E. Bartkus dalyvavo Tautinės Sąjungos Rytinės Apygardos steigiamajam susirinkime, įvykusiam gruodžio 14 d. New Yorke.

Iš Lietuvos kilusių vokiečių organizacija —

Landsmannschaft der Litauendeutschen — buvo pavadusi prof. Dr. J. Strauchui išleisti leidinį "Litauendeutsche Studien, Beiträge zur Ostfrage". Šiame 93 puslapių įvadiname straipsnyje prof. J. Strauchas nagrinėja iš Lietuvos kilusių vokiečių ateities problemas ir ta proga labai gražiai atsiliepa apie Lietuvą.

Stambiame straipsnyje "Lietuva — savo tautinės literatūros veidrodyje" prof. Dr. V. Jungferis pradžioje labai jautriai pri-mena vokiečiams pabėgėliams po karo pabaigos Lietuvoje parodytą draugiškumą ir liaudies dainų bei tautosakos pavyzdžiais aiškina lietuviškąjį būdą. Eilėje kitų aukšto lygio studijinių straipsnių nagrinėjamos šių dienų pasaulinės ideologinės problemos.

Sovietų mokslininkai P. Čerenkovas (su žmona), I. Frankas ir I. Tamm, atvykę Stockholman atsiimti Nobelio premijos už pasižymėjimus fizikos mokslu. Nobelio literatūros premijos laimėtojas B. Pasternakas atvykti negalėjo, ir jo premija perduota banko apsaugon. Sovietinė logika: jei Nobelio premija patarnauja jų propagandai — gera, jei ne — "imperialistinių Vakarų klaida".

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIŠ. Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.
Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.
Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.
Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais.
Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:
P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Atvažiuojant į šį kraštą pristi-gėme eilę knygų leidyklių. Ir pradžioje tos knygų leidyklos pakė-čiamai vertės. Mat, buvome ne-turtingi ir labiau jautėme dvasi-
nį alkį. Mažiau mokėjome ang-liškai ir daugiau dairėmės lietu-
viškos knygos.

O dabar? Dabar jau kitaip.
Eilė tų knygų leidyklių jau vos vos kvėpuoja. Dalis iš jų jau ir visai su naujais leidiniais ne-sirodo. Ir nereikės stebėtis, jei greit liks tik kelios ir tos pačios su mažu naujų knygų skaičiumi.

Tai labai blogos žinios. Bet jos tokios yra ir pro jas negali tylomis pračiti.

Kad leidyklių skaičius suma-žės — dėl to nereikia sielvartau-ti. Kas į lietuviškų knygų leidi-mą buvo atėjęs tik biznieriškais išskaičiavimais, nebus gal jokio, o gal tik labai nežymus nuosto-lis. O kas į lietuviškų knygų leidi-mą atėjo aukštesniais sumeti-mais — tas ilgiau pasilaikys ir lietuvių bendruomenei daugiau naudos padarys.

Anądien peržiūrėjau čia išlei-
tas knygas. Ir pats nustebau, kad nemažai visiškai beverčių, kurių tikrai čia nereikėjo leisti. Jos ir stovi dabar knygų parda-
vėjų lentynose, kai tuo tarpu ge-rosios ir kaitančios lietuvių na-mus išnešiotos.

Bežiūrint pasigėdau lietuviš-
kajai mokyklai skirtų vadovėlių. Jų dar šiek tiek buvo naujųjų mokslo metų pradžioje, bet da-bar visiškai ištirpo. Jas mokiniai išpiko. Ir atėjusiems naujiems mokiniams visiškai nebeturime ką pasiūlyti. Ar tai normalu? Ir kiekvienas atsakys, kad ne. Ne, kada mes turime tiek daug ben-drinių organizacijų, Kultūros Fon-dą, švietimo tarybas, turėjo-me ir turime tiek daug knygų leidyklų.

Noromis nenoromis persasi mintis, kad dirbame be jokio pla-no. Planuojame didelių dalykų, planuodami pavargstame tik smulkmenas padarome, o būti-nojo darbo neatliekame. Prilei-dome visokių menkaverčių kny-gų-knygelių, o lietuviškajai mo-kyklai reikalingų taip ir neturi-me.

Žinoma, nesunku padėjuoti, nesunku ir priekaištaus pasakyti. Sunkiau tuoj į darbą kibti ir esa-mas spragas užpildyti. Užpildy-ti tuoj, kol dar nevelu.

Tat kas ei to darbo turi imtis, kad lietuviškosios mokyklos mo-kinyms turėtų visas jam reikalin-gas lietuviškas knygas? Manau, kad tai priklauso Lietuvių Ben-druomenės vadovybei. Jos rei-
kelas rūintis, per atitinkamus savo darbo skyrius, kad tokių knygų būtų. Ir visiškai nesvar-bu, ar ji pati tuos vadovėlius lei-s, ar su kai kuriomis leidyklo-mis susitars ta darbą atliks. Svarbu, kad jis bus atliktas greit ir gerai.

Knygų leidyklos, kurios dar gyvuoja ir kurios nori daugiau lietuviškajai visuomenei patar-rauti, taip pat rūpestingiau tu-rėtų atsiminti mūsų jaunimą. Jm skirtu knygų labai maža. Tėvai jų ieško, bet naujų visiškai neranda. Girdėti, kad rašy-

CHICAGO IR CICERO

• Dr. Daužvardis, Lietuvos konsulas Chicagoje, pirmutinis sveikino Alto direktorių suvažia-vimą, kurs įvyko gruodžio 6 ir 7 dienomis, Sherman Hotel, Chi-cagoje. Jis nurodė, kad iš dabar-tinės Berlyno krizės gali išsivys-tyti daug lemiamų momentų, ku-rie galį paliesti Lietuvos likimą. Tai skubus ir milžiniškas užda-vinys Altui. Suvažiajime daly-vavo 33 Alto direktoriai. Jų tar-pe 19 Alto narių ir 14 įgaliotų pavaduotojų.

• L. Šimutis, Alto pirmininkas ir Draugo vyr. redaktorius, savo įžanginėje kalboje pabrėžė, kad didėjas Vakarų valstybių palinki-mas į koegzistenciją su Sovietų Rusija ir kai kurių pačių lietu-
vių (laisvame pasaulyje) mėgi-nimas megsti kultūrinius ryšius su Sovietų okupuotos Lietuvos institucijomis sudaro naują ir didelį pavojų kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo. Jo nuomone, dabar reikia labai sustiprinti propaga-dą už Lietuvos laisvę svetimųjų tarpe ir eiti į visai glaudų sąlytį su kitomis lietuviškomis organi-zacijomis Amerikoje, jų tarpe ir su Lietuvių Bendruomene.

• Inž. Eugenijus Bartkus, kūrė komitetas, kuris rengia pa-gerbimą A. Yonk jo paskyrimo Bostono finansų komisisioneriaus postan progą. Pagerbimas įvyks gruodžio 14 d.

• Neįsileidžia tremtinių. Per Liet. Pil. Dr-jos rinkimus, senes-nioji karta nebalsuoja už trem-tinius, renkant valdomos orga-nus, nors šie daug naujo įnešę.

• Laisvės Varpas nekeičia lai-ko, nors gavo pasiūlymą pradėti programą 14 val. Iki šiolei pro-gramą pradėdavo 8 val. ryto. Daugelis nusiskundžia, kad šis laikas perankstyvas.

L. Varpas skelbia klausyto-jams vą — 10 c. per savaitę, jį per metus išeitų \$5.20. Tačiau dalis klausytojų yra taip užkie-tė, kad ir tų 10 centų per savai-tę neduoda radijo valandai ap-mokėti. Atrodo, kad ir gera pro-grama dalies lietuvių jai nebe-
imponuoja.

LOS ANGELES

• "Lietuvis amerikiečių politi-koje". Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles skyrius ruošia dis-kusijas, tema: "Lietuvius ameri-
kiečių politikoje", kurios įvyks 1958 metų gruodžio 21 d., sek-madienį, 12 val. (tuoj po sumos) 3v. Kazimiero lietuvių parapijos salėje. Diskusijoms trumpą įva-dą padarys skyriaus pirm. J. Ažuolaitis. Diskusijų moderato-rių pakviestas J. Kojelis.

Diskusijose bus paliesti šie klausimai: (1) Ar iš viso organi-zuotini respublikonų ar demokra-tijų politiniai vienetai lietuviuose; (2) Kas per viena ta "Proposi-tion 18" arba "Right to work" — ar lietuviuose turėtų turėti prita-rimo; (3) Senatorius Knowland — lietuvių draugas ar ne? Visi, kurie įdomėjasi tais klausimais, kviečiami į diskusijas atvykti ir minėtai klau-simais pasisakyti. Diskusijos bus ne "mitinginio", bet akademinio pobūdžio.

NH.

Julius Šakelė

IŠ LAIŠKŲ REDAKCIJAI

PRAKTIKUOKIMES FOTOGRAFUOTI!

Siūlau pakartoti DIRVOJE iš-trauką iš V. Gruodžiaus straips-nio 93-ma numeryje:

Kad taip mūsų laikraš-
čiuose šalia kitokių iliustra-cijų mes vis ir nuolat galė-tume matyti šviečiančius naujos lietuviškos šeimos paveikslus! Prieš juos tik-rai nubluktų mišrių vedybų pranešimai!

Kadangi, kaip girdėti, DIRVA netrukus jau pereis į naują spau-sdinimo techniką, ir turės gali-mybės nesivaržydama naudoti fotografijas, visi skaitytojai tu-rėtųmėm pasirošti tai galimy-bei gerai išnaudoti ir praktikuo-tis fotografavimo mene. Foto-grafuokim — fotogra fu o k i m kaip mokėdami geriau, įdomiau — visus visuomeninės reikšmės įvykius, fotografuokime ir jau-nų lietuviškų šeimų kūrimo iškil-mes. Tegū DIRVA bus šioj srity pionierė, prieidama prie to rei-kalo ne komerciškai, o visuome-niškai.

Kandidatas į foto-reporterius

SENIMO — JAUNIMO TAIKA?

Leiskite pasveikinti V. Gruo-džiaus straipsnius jaunimo temo-mis. Jeigu į juos pažvelgs ir jau-nimas, tai manau, kad žymiai priartės taika jaunimo ir seni-mo tarpe. Nes čia yra regimas irodymas, kad jaunimui ne vien priekaištaujama, o jo problemos ir suprantamos.

"Principo žmonės" galbūt pa-sipiktins V. Gruodžiaus libera-lumu, svarstant mišrių vedybų klausimą. Ypač gal kažkas pasi-piktins jo nurodymu, kad kai kada mišrios vedybos gali tauti-niu požiūriu duoti net daugiau naudos, negu "vadovaujau veiks-niai". Žinoma, toki atsitikimai labai reti, bet reikia pripažinti, kad jų yra net ir mūsų visuome-nė. Tokios išimtys, aišku, ne-sudaro pagrindo skatinti miš-rioms vedyboms. Neskatina jų ir V. Gruodžius. Bet manau, jog reikia jam pritarti, kai jis pata-ria susilaikyti nuo ostrakizmo (iš savo visuomenės išmetimo) tiems, kurie neatsilaiko prieš pa-gundas ar aplinkybes, nuvedan-čias į mišrias vedybas. Turime atminti, kad nuostolis tautiniu požiūriu ne visada įvyksta tik dėl mišrių vedybų. Deja, deja! — nutautėjimo ar indiferentiš-kumo atvejų dauguma tebėra su-sisukę lizdus nemišrios šeimo-se...

D. B., Chicago

KAIMYNŲ DARŽELIN PASIŽIURĖJAU

Būdamas nebe studentas ir ne-be iš jaunųjų, ligi šiol buvau vie-nas iš tų, kurie pamurma, kad DIRVA skiria tiek daug vietos visokiems studentų ir kitokių jaunuolių skyriams...

Bet šį kartą mano akis peršo-ko per tvorą ir žvilgtelėjo SAN-TARIEČIŲ GYVENIMO darže-lin. Sugundė antrastė "Argu-mentai už lietuviybę". Tikrai ne-sigailiu. Nes čia atradau įtiki-nančiai išdėstytos medžiagos, kuri man padės atsakinėti į at-žalyno keliamą klausimą — o ko-dėl gi reikia būti lietuviams?

Nors girdėjau, kad į tokį klau-simą paaugliams esą užtenka at-kirsti priešingų klausimų — o kodėl nereikia būti lietuvių? — visgi man atrodo, kad V. Kv. ne vien jausmais, o ir samprotavi-mu paremti argumentai geriau atsako tą labai opų klausimą. To straipsnio autorius čia bus daug prisidėjęs ir prie tautinės ideologijos ryškinimo ir pagrin-dimo.

D. D., Toronto

NAUJAS DIRVOS ADRESAS

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

ALBERT S. PORTER

COUNTY ENGINEER

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

FRANK M. GORMAN

COUNTY COMMISSIONER

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons
For a Pleasant Holiday

CANADA DRY
GINGER ALE

EX 1-8800

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CRANE COMPANY

PLUMBING SUPPLIES

6215 Carregie Avenue

UT 1-2400

PERSIUNCIAME SIUNTINIUS Į SSSR, LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIUS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC.

(LICENSED BY USSR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

ATIDARYTA KASDIEN NUO 9-6, SEKMADIENIAIS NUO 9-4 VAL.

M O S Ų S K Y R I A I

141 2nd Ave. New York City Tel. YU 2-0380

632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878

390 Literary Rd. Cleveland 13, Oh'o Tel. TOWer 1-1461

180 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHAPel 6-4724

39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MArket 2-2877

11339 Les. Carreau Detroit 12, Mich. Tel. TOWnsend 9-3980

308 West 4th St. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntiniu persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mū-sų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus.

Pradžioginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms.

Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pri-statymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, pramonės gaminių: skarelų, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

FILMAS — NAUJOJI MENO ŠAKA

PAŽIŪROS Į TIKRAJĄ MENĄ. — FILMAS ATITINKA VISUS
TIKRAJAM MENUI STATOMUS REIKALAVIMUS

POVILAS JASIUKONIS

Mūsų visuomenėje žodis **menas** turi bent dvi reikšmes. Vieną atveju jis pažymi nagingumą kurioje nors specialybėje. Sakoma, "meniškai pagamintas batas" arba "paruošti gerus pietus yra tikras menas". Ta prasme mažai kas ir užginčytų filmą esant menu. Reikia nepaprastai daug nagingumo net ir nuobodžiausio filmo pastatymui.

Antroji to žodžio prasmė pasi-
reiškia kalbant apie muzikos me-
ną, poezijos meną ir kada mes
kalbame apie Shakespearo "Ka-
ralių Lyrą" arba Bethoveno De-
vintąją Simfoniją kaip meno kū-
rinis. Čia šis žodis reiškia žy-
mią daugiau, negu technikinį
nagingumą.

Kinofikacijos meną šioje vie-
toje norėčiau paliesti antrąja to
žodžio prasme.

Kyla klausimas: Kas yra me-
nas? — Kokie yra tie elementai,
kurie sudaro meno kūrinį? Trum-
pai tariant, menas yra žmogaus
jausmų išreiškimas, meno kūri-
nys yra tų jausmų užfiksavimas
ar fizinis išreiškimas kurioje
nors medžiagoje ar judesiuose.

Amžiams slenkant buvo atras-
ta nemažai būdų žmogaus minčių
ir jausmų pasidalinimui. Pradėta
keistais garsų uteravimais, ku-
rie vėliau tapo prasmingi. Žmo-
gus pradėjo iškalinėti gyvulių
atvaizdus akmeninėse urvų sie-
nose. Jis išmoko piešti daug skir-
tingų atvaizdų, kurie vėliau ta-
po suprantinti ir varto simboliais,
kurie, į tam tikrą eigą sudėti,
formuodavo reikšmingus saki-
nius ir komunikavo kokią ži-
nią.

Išreiškimui žmogus naudoda-
vo įvairius rankų ir kojų judesius.
Tie judesiai vėliau išsivys-
tė į tam tikrą šokių formą, kurią
žmogus išmoko naudoti savo
jausmų įtampai atleisti. Jis šo-
kais mokėdavo išreikšti giliau-
sius savo jausmus. Pradžioje jie
buvo naudojami religiniuose ri-
tualuose, dievų garbinimui. Šo-
kis buvo malda, kuria skųsdavo-
si, dėkodavo ar prašydavo jėgos
ar laimės iš savo dievų medžiok-
lei ar kovai su priešais. Vėliau šo-
kiai nukrypo nuo grynai religio-
nės paskirties, jų atsirado įvai-
rių formų ir buvo naudojami
įvairiems tikslams.

Kartu su šokiais žmogus darė
įvairius garsus, mušdamas į ak-
mens, medžio, vėliau būgnų, me-
talo gabalus, pūsdavo per ragus
ir kitokius daiktus. Jis, laikui
slenkant, skirtingiems garsams
išgauti pasigaminavo skirtingo
pavidalo instrumentus. Kai kurie
garsai buvo išryškinti su sugru-
puoti, ritminiai deriniai prita-
kyti skirtingų nuotaikų rituali-
niams šokiais.

Žmogus nuolat išėjo naujų
priemonių geresniam jausmų iš-
reiškimui. Piešiniai urvuose bu-
vo atpalaidoti nuo nejudomų sie-
ny. Buvo pradėta piešti ant ak-
meninių plokštelių, odos, vėliau
ant medžiagos, kurią žmogus iš-
moko pasigaminti.

Yra galimybių, kad, keičiantis
laikams, pasikeitė ir žmogaus
kai kurių jausmų rūšys. Galbūt
ne tiek savo kokybe, kiek savo
išraiškos stiprumu ir, aiškų,
skaičiumi. Pagrindiniai jausmai,
kaip džiaugsmas, pyktis, baimė
ir erotiniai jausmai buvo taip
pat jaučiami akmenų amžiuje,
kaip ir šiandien. Gal tuos jaus-
mus skatinantys akstinai anais
laikais buvo skirtingi dėl aiškiai
skirtingo intelektualinio lygio
tarp anų ir šių laikų žmogaus.

Viena savybė, atrodo, pasiliko
ta pati, būtent, žmogaus noras
išreikšti savo jausmus, juos per-
duodant kitiems. Jis juos įveda
į savo pasakojimus, šokius, gro-
jamą muziką, skulptūrą akme-
nyje ar molyje, tapybą drobėje
ar dramatinę išraišką scenoje ar
ekrane.

Pagal vieną anglų filosofą, Ox-
fordo universiteto profesorį

Collingwoodą, tikrasis menas yra
žmogaus bet kokio jausmo išreiš-
kimas, kuris, betgi, turi būti ne-
melagingas ir neribotas. Kitokių
atveju gautųsi blogas menas. Jis
taip pat sako, jog tikrasis menas
niekuomet nėra randamas dro-
bėje, akmenyje ar orkestro mu-
zikos kūrinyje išpildyme. Tikra-
sis menas formuojasi menininko
mintyje. Savo minties kurybai
išreikšti jis naudoja priemonę,
kuri geriausiai tinka jo tikslams,
geriausiai tinka jo jausmų už-
fiksavimui ir perdavimui kitiems
žmonėms, kad ir šie išvystytų
tuos pačius ar panašius jausmus.
Tokių būdų menininkas sukuria
meno kūrinį.

Užfiksavimas savo jausmus,
arba sakykime, juos išreiškda-
mas, menininkas naudoja tam
tikrą nagingumą ir techniką, ku-
rie jokių būdų nenužemina pa-
ties menininko. Minėtas filosofas
taip pat pareiškia, jog menas
yra kalba. Kurdamas meno kū-
rinį, žmogus turi sugebėti per-
duoti tikruosius savo jausmus
kitiems. Jeigu jam tas nepasisė-
ka, jis sukuria **blogą** meno kūri-
nį. Visa tai implikuoja, jog me-
nininkas gali būti tik tada sėk-
mingas, kada jis gerai sugeba,
yra nagingas savo jausmams už-
fiksuoti savo parinktoje fizinėje
priemonėje. Tad, susumuojant
Collingwoodo meno teoriją, mes
gautume sekantį sąryšį:

Menas yra neribotas žmogaus
išreiškimas tikrųjų savo jausmų
bekuriant meno kūrinį. Tikrasis
menas yra menininko mintyje.
Geras meno kūrinys būna su-
kurtas tik tada, kada menininko
tikrieji jausmai yra perduoti jo
pasirinktoje medžiagoje (drobė-
je ir panašiai), geriausiai atitin-
kančioje menininko nagingumui.
Meno kūrinys turi teisingai per-
duoti menininko tikruosius jaus-
mus kitiems, nes menas yra kal-
ba.

Priimant šią meno teoriją pa-
grindiu, mes galime sakyti, kad
pirmieji piešiniai primityvių
žmonių urvuose ir pirmieji ritua-
liniai šokiai, ir visi su jais susiję
garsai, buvo meno kūriniai, jei
jie sąžiningai išreiškė savo kū-
rėjų jausmus. Visose technikos
išsivystymo stadijose, akmenį
pakeitus drobe ir paprastais
garsams tapus muzikiniais tonais
patobulintu instrumentu bei ki-
tokių technišku pasikeitimu pa-
gaiba, nežiūrint kokią medžiagą
menininkas naudojo savo jaus-
mams išreikšti, jeigu tie jausmai
buvo tikri, jis sukurdamas meno
kūrinį.

Grįsdami savo argumentus mi-
nėta meno teorija ir iš to sekan-
čiom išvadom, galime tvirtinti,
kad kino filmas taip pat gali bū-
ti meno kūrinys. Sakau "gali", nes
filmas, kaip ir drobė ar muziki-
niai garsai, gali būti naudojami
ir kitiems tikslams, nebūtinai
jausmams išreikšti.

Filmas gali būti menininko
priemonė, neblogesnė už drobę ar
kitokią medžiagą, gal net geres-

nė. Filme gali būti daugiau vie-
tos tikraji išraiška, nes, pir-
moje vietoje, jis gali užfiksuoti
judesį, o antra, jis gali įjungti
daugiau, negu vieną menininką
ir jo kūrybą. Jame turi progos
išsivystyti tikrasis tarp menininkų
bendradarbiavimas, kuris bu-
vo toks vaisingas viduramžiuose
ir apie kurį savo knygoje "Meno
Principai" kalba Oxfordo profe-
sorius Collingwoodas.

Filmo vystyme vienas meni-
ninkas sudaro paraginimą kito
menininko jausmams. Rašytojas
gali parašyti veikalą, į kurį jis
sudedą visus savo tikruosius
jausmus. Kompozitorius, skaity-
damas tą veikalą, gali būti ska-

tinamas parašyti simfoniją, ku-
rioje jis išreikštų savo juosius jaus-
mus. Dailininkas, skaitydamas
veikalą ar klausydamasis muzi-
kos, gali išryškinti savo jausmus
ir juos išreikšti drobėje dekora-
cijų forma. Aktorius, pasijutęs
visų tų jausmų atmosferoje, gali
būti paragintas juos išreikšti sa-
vaip, ir beveik "gyventi rolėje",
kurį jis atvaizduoja.

Jeigu visos tos minėtų meni-
ninkų tikrųjų jausmų išraiškos
būtų užfiksotos filmo medžiagoje
— filmas taptų meno kūri-
nys. Ar jį tada galima būtų pa-
vadinti kuo nors kitu?

(Bus daugiau)

IŠ VASARIO 16-SIOS GIMNAZIJOS GYVENIMO

Šimtadienio pobūvis

Pagal lietuvišką gimnazijų
tradiciją, susidariusią Nepriklau-
somos Lietuvos laikais, Vasario
16-sios gimnazijos baigiamosios
(IX) klasės moksleiviai lapkri-
čio 15 d. suurošė vadinamąjį
šimtadienį vakarą, tuo pažymė-
dami, kad iki baigiamųjų egz-
aminų beliko 100 dienų ir kad
priešpaskutinioji klasė (VIII)
turi neužlgo užimti išeinančiųjų
vietą.

Be gimnazijos direktoriaus ir
mokytojų su žmonėmis buvo pa-
kviesti Kr. Valdybos nariai ir
dar keliolika vyresniųjų klasių
moksleivių. Kadangi kvietieji
svečiai pasirodė dosnūs, vakaras
prasidėjo prie stalų užkandžiais,
kava ir saldumynais.

Vakaro pradžioje trumpas kal-
beles pasakė gimnazijos direk-
torius Dr. J. Grinius, IX-os klasės
auklėtojas S. Antanaitis ir
VIII klasės auklėtojas A. Krivic-
kas. Jie visi išsklė reikšmę tų le-
miųjų dienų IX-tai klasei, kada
ji maždaug po 100 dienų išeis
pro gimnazijos duris, o jos na-
riai išsineš raktą į aukštąjį mo-
kyklą. Jei per tas dienas kam
nors tektų suklupti, mokyti. S.
Antanaitis ragino dėl to nenusi-
minti ir su visa energija toliau
kopti į aukštojo mokslo viršūnę,
nes gimnazija tam įsteigta, kad
lietuvių tautai jos sunkiais me-
tais būtų duota sąmoningų, pa-
reigingų ir laisvę mylinčių švie-
suolių.

Trumpas kalbeles dar pasakė
IX ir VIII klasių atstovai, vieni
įteikdami simbolį raktą ir jumo-
ristinį linkėjimų diplomą VIII
klasei, o šios atstovai tą raktą
ir "diplomą" priimdami. Po to
IX klasė atliko meninę progra-
mą, sudarytą iš jų pačių kūrybos
dalykelių. Juose buvo humoris-
tiškai pavaizduoti gimnazijos vi-
daus įvykiai ir veikėjai. Po to
vyko šokiai IX-sios klasės moks-
leivių, būsimųjų abiturientų gra-
žiai išpuoštoje gimnazijos salėje.

Pas amerikiečius karius

Mannheime gyvenančių ameri-
kiečių Moterų klubas lapkričio
22 d. vakarą buvo pasikvietęs
gimnazijos tautinių šokių grupę
pademonstruoti lietuviškus šo-
kius amerikiečių karius, ku-
riems tas Moterų klubas ruošia
kultūrinių programų.

Į vakarą šokėjų grupę paly-

dėjo mokyti. L. Žlobienė, kuri
prieš šokių programos pradžią ir
pertraukose tarp paskirų šokių
anglų kalba suteikė amerikie-
čiams karius reikiamų paaiš-
kinimų apie mūsų tautinius šo-
kius ir apie Vasario 16-sios gim-
nazijos pobūdį bei uždavinius.

Lietuviški šokiai amerikiečių
kariams taip patiko, kad jie ne-
norėjo su būreliu greit skirti.
Nuo šokių užduo ir specialiai
net nepasiruošę, moksleiviai tu-
rėjo padainuoti ir lietuviškų dai-
nų. Po programos amerikietės
moksleivius pavaišino kava ir
šokių grupę.

ROMANĄ "DAŽYTAS VUALIS" PERSKAIČIUS

Šalia mūsų rašytojų vertingų
ir vis naujų iš spaudos išeinan-
čių kūrinių, karts nuo karto ran-
dame spaudoj ir svetimų žymiųjų
rašytojų vertimų ištraukų. O
šiuo metu knygų rinkoj pasirodė
garsaus britų rašytojo William
Somerset Maugham romaną
Dažytas Vualis, kurį į lietuvių
kalbą išvertė Stepas Zobarskas.

Būdingas yra šio romano au-
torius, kaip ir pats tos knygos
turinys. Mes talentingą rašytoją
kūrėja, menininką įsivaizduojame
kuklų, iš pačios prigimties
likimo pašauktą kurti, tik poli-
tikai siejami su garbės troškimu.

Gi W. S. Maugham, haigės me-
dicinos studijas Heidelberge, Vo-
kietijoje, po pirmojo pasisekusio
romano metė med. praktiką, sa-
kydamas:

"Nutariau tapti rašytoju to-
dėl, kad buvau mažutis, negra-
žus ir silpnas, ir literatūra buvo
vienintelė priemonė visuomenės
dėmesui atkreipti".

Sunku įsivaizduoti, kad gali-
ma nuturti tapti kūrėju, o jis,
nors perėjęs ilgus kryžiaus ke-
lius, bet savo troškimą įvykdė,
tapo visam pasauly populiarus ir
turtingas.

Taigi, savotiškas ir tas Dažy-
tas Vualis romano turinys, ku-
ris prasideda ir baigiasi lovoj.
Tas išsireiškimas skaitytoją ga-
li išgąsdinti ir knygos vertę su-
mažinti, bet su tiesa apsilenkti
negalima. Ir gal dėl to pagal tą
knygą yra susukta filma pava-
dinta "Septintąja nuodėme".

Per visą romaną besitęsianti
stipri intriga, vaizdus pasako-

gerai nusiteikusius parvežė gim-
nazijon savo autobusu.

Buvo susirgęs inspektorius

T. Gailius

Lapkričio 8 d. Mannheime ligo-
ninėn turėjo atsigulti gimnazi-
jos inspektorius ir ilgametis ber-
niukų bendrabučio vedėjas T.
Gailius. Operacija pavyko gerai,
bet ligoninėje teko išbūti iki lap-
kričio 24 d. Tuo laiku jį bendra-
bučio vedėjo pareigose pavadavo
kiti mokytojai.

Europos federalistinio jaunimo
sąskrydyje

Lapkričio 29-30 d.d. Viernhei-
mo miestyje (7 km. nuo gim-
nazijos) vokiečių Europos fede-
ralistų globoje įvyko Europos
Federalistų jaunimo sąskrydis.
Nors jame gausiausiai buvo at-
stovaujamas vokiečių jaunimas,
organizatoriai norėjo, kad jame
dalyvautų ir jaunimas, kilęs iš
už geležinės uždangos.

Gimnazijos jaunimą šiame
sąskrydyje atstovavo gimnazijos
Moksleivių komitetas, kurį anks-
čiau vyresnės klasės buvo išsi-
rinkusios savo kultūriniais rei-
kalams organizuoti. Minimo Eu-
ropos jaunimo sąskrydžio posė-
džiuose dalyvavo to Moksleivių
komiteto nariai ir kiti keli mo-
kiniai, o lapkričio 29 d. vakare,
kai buvo surengtas pobūvis jau-
nimui, vykusiai pasirodė ir Va-
sario 16-sios gimnazijos tautinių
šokių grupę.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

ST. CLAIR
SAVINGS & LOAN CO.

THE FAMILY PLACE TO SAVE
Current Interest 3½% On Savings

SAVING DEPOSITS INSURED TO \$10,000

25000 Euclid Avenue
AN 1-1200

813 East 185th St. — 6235 St. Clair Ave.
IV 1-7800 — HE 1-5670

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-9260

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

PORTAGE MARKETS

7040 Wade Park Ave.	ENdicott 1-0144
7018 Superior Ave.	ENdicott 1-2075
8702 Hough Avenue	RAndolph 1-2777
1407 Hayden Avenue	MULberry 1-8550
18245 Euclid Avenue	IVanhoe 1-9700

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

**ANDREWS MACHINERY
MOVING COMPANY**

3815 Lakeside Ave. Call UT. 1-2531

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

**WILSON and CO.
INSURANCE**

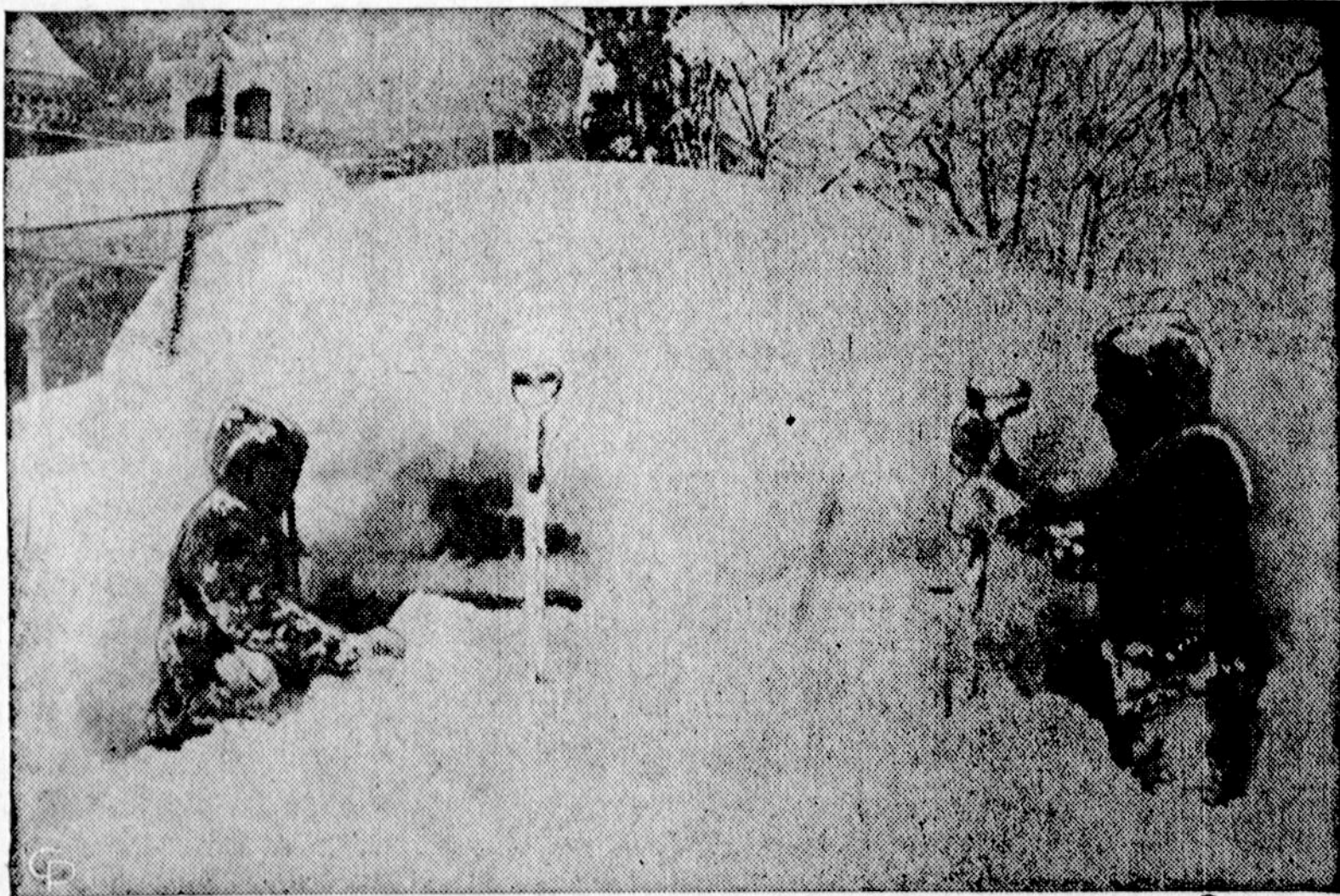
11800 SHAKER BLVD.

Call WY 1-5800

Greetings and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

**WEST SIDE
RADIATOR CO.**

"Motor's Steam Cleaned"
7746 LORAIN AVENUE
ME 1-6440

Oswego, N. Y., miestelio, kuriame iškritęs sniegas buvo skaičiuojamas jau nebe coliais, o pėdomis, gyventojai "ieško" savo automobilių.

APIE 1906 METŲ ĮVYKIUS NAUJAMIEŠTYJE

Gen. štabo pulkininkas P. ŽILYS

1956 m. spalio mėn. "Naujienose" tilpo inž. J. Čiurlio atsiminimai "Mano studentavimo metai — 1901-1913". Tuose atsiminimuose inž. J. Čiurlis, tarp kitų įvykių, paminėjo, kad 1906 metų vasarą, jam besidarbuojant Panevėžyje, ramybę sudrumstė žinia apie dvare prie Naujamiesčio kilusį darbininkų streiką.

Esą, iškviesti kazokai streiko malšinti šaudė į streikuojančius darbininkus ir keturis jų nušovė.

Inž. J. Čiurlis davęs nurodymų j Naujamiesčio, dalyvavęs nušautųjų darbininkų laidotuviuose ir prie kapo taręs žodį L. S. D. P. vardu.

Esu panevėžietis. Nors tais metais dar buvau permažas, bet man niekados neteko girdėti, kad 1906 m., kuriame nors Panevėžio apylinkėse dvarė kilusio darbininkų streiko malšinti būtų buvę iškviesti kazokai, jie būtų šaudė į streikuojančius darbininkus ir keturis iš jų būtų nušovę, o nušautieji būtų buvę iškilmingai palaidoti Naujamiesčio kapinėse.

Perskačius inž. J. Čiurlio atsiminimus apie darbininkų streiką Naujamiesčio apylinkėje ir tą streiką malšinančius kazokus, man kilo įtarimas, kad čia galėjo būti padaryta klaida ir tas įvykis supainiotas su visai kitokio pobūdžio įvykiu, kuris atsitiko 1906 m. vasarą Naujamiesčio Sv. Onos atliepų metu, ir nieko bendro neturėjo nei su dvarų darbininkų streikais, nei su kazokais.

Kas atsitiko Naujamiesčio 1906 m. Sv. Onos atliepų metu?

Naujamiesčio (Panevėžio apskrityje) buvo garsūs Sv. Onos atliepai. Sv. Ona yra minima liepos 26 d., o patys atliepai būdavo švenčiami artimiausią sekundienį po liepos 26 d. 1906 m. tie atliepai buvo švenčiami (kiek iš bylos dokumentų žinau) liepos 30 d. Diena buvo graži, todėl į atliepų suvažiavimą dideles žmonių minios.

Kadangi po 1905 m. įvykių (karo su japonais pralaimėjimas, revoliucijos užgnauzimas, Vilniaus seimas ir jo nutarimai) žmonių nuotaikos dar nebuvo galutinai atslūgusios, todėl Sv. Onos atliepų proga Panevėžio apskr. administracija į Naujamiesčio atsiuntė gana didelį policijos-stražnikų būrį (žmonės pasakojo apie kelias dešimtis) tvarkai palaikyti.

Policijos būrys į atliepus susirinkusiems žmonėms darė slėgiantį įspūdį ir kėlė pasipiktinimą. Susidarė labai įtempta padėtis. Tetrūko mažos kibirkštės, kad minia sukiltų prieš policiją. Tokią kibirkštį žiebtelėjo perdaug drąsus ir arogantiškas policijos-stražnikų laikymasis.

Ivyko apistumdymų ir susikirtimų tarp policijos ir minios. Pasigirdo šūviai, o tuojau po jų balsai: "Vyti lauk policiją! Uždaryti monopolį!" ir t.t.

Policijos-stražnikai užsibarikadavo viename name (žmonės pasakojo — monopolijoje) ir pradėjo šaudyti į žmones. Kilo tikra suirutė. Policija šaudė, o žmonės pradėjo svaidyti policiją akmenimis, plytgaliais (buvo statoma nauja bažnyčia) ir t.t.

Tos suirutės-maišto pasėkoje 4 vyrai buvo mirtinai pašauti, keletas civilių ir policininkų-stražnikų sužeista. Trys žuvusieji (jų tarpe ir mano vyriausias brolis Antanas Žilys) buvo palaidoti vienoje vietoje Naujamiesčio kapinėse, o vieną artimieji išsivežė ir palaidojo savo parapijos kapinėse.

Žuvusiųjų laidotuviuose buvo labai iškilingos demonstracijos. Jose dalyvavo didelės žmonių minios.

Prie žuvusiųjų karstų buvo pasakytas gražus pamokslas ir graži vieno asmens kalba.

Dėl to įvykio buvo iškeltos bylos — policijos ir žuvusiųjų tėvų-artimųjų. Tardymas — aiškinimas tęsėsi apie metus. Žuvu-

siųjų tėvų ir artimųjų pastangos perduoti tą bylą teismui nepasisekė.

Tam nepasisekus, mano tėvas kreipėsi į Vidaus reikalų ministerį su motyvuotu prašymu bylą peržiūrėti, duoti jai eigą ir atlyginti už sūnaus Antano nušovimą. Tuo būdu visa byla atsidūrė pas Vidaus reikalų ministerį.

1907 m. birželio mėn. pabaigoje mano tėvas gavo iš Vidaus Reikalų Ministerijos Policijos departamento "Atviro valdinio laiško", kurio vertimą čia pateikiu.

To laiško venoje pusėje rašoma adresas, o antroje pusėje tokiu turinio pranešimas:

"Iš policijos departamento pranešama valstiečiui Juozui Žilui j jo paduotą p. Vidaus Reikalų Ministerio vardu prašymą išpraeitių metų lapkričio 2 d., kad jo prašymas apie išmokėjimą jam piniginių atlyginimų 20,000 rublių sumoje už jo sūnų Antaną Žilį, užmuštą žmonių minioje laike paskutiniosios užpuo-

lino ant policijos-stražnikų, buvusių atliepųose Naujamiesčio m., Panevėžio apskrityje, 1906 m. liepos 30 d., Vidaus Reikalų Ministerijos paliktas be pasekų, atsižvelgiant į tai, kad kaip išaiškinta tuo reikalu praveista kvota, prašytojus sūnus, Antanas Žilys, dalyvavo užpuolime ant policijos tarnautojų, uždarant vietinę degtinės parduotuvę".

Kaip matome, tarp inž. J. Čiurlio ir mano to Naujamiesčio įvykio aprašymo yra didelis skirtumas.

Kad mano minėto įvykio aprašymas yra teisingas, tai matosi iš "Atviro valdinio laiško" teksto.

Dėl tos priežasties savo straipsnyje, kuris tilpo "Naujienose", aš paprasčiau inž. J. Čiurlį apie jo aprašytą "streiką" prisiminti ir pagalvoti, ar tai nėra įvykusi klaida.

Kuriam laikui prasišaukus "Naujienose" inž. J. Čiurlis pasiskelbė, kad jis sutinka su mano to įvykio aprašymu.

Aš buvau pilnai patenkintas tokiu garbingu inž. J. Čiurlio paaiškinimu ir tuo pačiu skaičiau visą šio įvykio reikalą baigtu.

(Bus daugiau)

MASKVA LAUKIA INCIDENTO

(Atkelta iš 1 psl.)

ria panaudoti kovai prieš NATO. Viduje augas nepasitenkinimas užsieniečiais greitai buvo nukreiptas į jautrių taikinių — žvejybą. Jau nuo sena islandiečių nervindavo, kad jų pakrantėse pasirodydavo britų, belgų ir vokiečių žvejų valtyr ir nusinėdavo dalį laimikio; tačiau pagal tarptautines sutartis teritorinės nuosavybės ir kontrolės teisės baigiasi už trijų mylių nuo kranto, ir svetimi žvejai tų sutarčių laikydavosi.

Islandija buvo bandžiusi pakranti teritorijos zoną praplėsti iki 12 mylių, tačiau negavo tarptautinės konferencijos sutikimo, kol nebūsiančios nurodytos svarbios priežastys tiem pakeitimui padaryti. Islandiečiai teigia, kad žuvies rezervai per paskutinį dešimtmetį esą smarkiai sumažėję ir todėl reikia griežtes apsaugos priemonių, kad kraštą apsaugojus nuo ūkinės krizės ir bado.

Žvejybos ministerio manevras

Tačiau naujasis žvejybos ministeris Josephson, jau 18 metų vadovaujantis komunistų partijai, vietoj kėlęs iš naujo tą klausimą tarptautinėje konferencijoje ir pradėjęs derybas, savarankiškai pasiskelbė, kad pakranti zona praplečiama iki 12 mylių. Užsieniečiams žvejams, atseit krašto užpuolikams, vyktyti buvo pasiūstas visas pakrantių apsaugos laivynas: 8 senoviški laiveliai, kiekvienas ginkluotas patranka.

Belgų ir vokiečių žvejai dėl šventos ramybės pakluso, tačiau britai pasiuntė įspūdingą karą laivyno eskadrą ir jų žvejai ramiai žvejojti ginčijamoje zonoje, nepaisydami įspėjimų Islan-

dijos "laivyno" šūvių. O kai britai vieną dieną "paėmė belaisvėn" vieną Islandijos laivą (vėliau miglos priedangėje paleisdami), konfliktas beveik išsivystė į mažą karą — tegu operetinio pobūdžio, bet su galimomis rimtomis pasekmomis.

Klaidingos viltys

Nekomunistai Islandijos politikai, toleruodami komunisto Josephson pretenzijas, tikėjo, kad Anglija, amerikiečių spaudžiama, nusileis, nes pastarieji vengs konfliktą, galinčio pakenkti NATO bazei. Rezultate — ne tik jų viltys nepasiteisino, bet dar krašte kilo visuotinė neapykanta prieš "britų agresorius", kurie, atseit turtuoliai, norį atimti iš vargšo paskutinį kąsnį.

Ir šiandien visi Islandijos gyventojai, pradedant politikais ir baigiant uostų darbininkais, yra įsitikinę, kad Islandija turinti išstoti iš NATO, nes toji organizacija jų nesauganti nuo "britų agresijos", nes NATO partneris grasina jų kraštui. O pirmoje eilėje turinti pasitraukti amerikiečių aviacija, nes ji negynusi nuo tos agresijos. Žinoma, tai skamba labai nelogiškai, net isteriškai, tačiau toks yra visuotinis įsitikinimas.

Incidento grėsmė

Maskva tuo tarpu atrodo stovinti šone, pirkdama žuvis ir garantuodama Islandijos neutralumą. Bet stebėtojai būkštuoja, kad ji greit galinti įsivelti į konfliktą, jei ir netyčiomis įvyktų incidentas, sausio mėnesį prasiidėjus žvejybos sezonui. "O jei tai atsitiktų, tada Islandijos išstojimo iš NATO niekas nesusilaikytų", teigia visų Islandijos

partijų vadai, tik vieni susirūpinę, o kiti, kaip komunistai, su paslėptu džiaugsmu.

Vienintelė galimybė ir viltis, kad paskutinę akimirka Vakarai ir Islandija ras kompromisą, patenkinant abiejų kraštų žvejybos interesus ir nepažeidžiant tarptautinės teisės nuostatų. Vakarų įvairių valstybių diplomatai intensyviai ieško tokio kompromiso. Jei jis bus surastas, komunistas laikinai bus pralaimėjęs vieną mūšį dėl Islandijos, tačiau be abejonės ir toliau, naujomis priemonėmis kovos dėl NATO bazės likvidavimo. Ir per tą laiką Islandija bus konstatavusi, kaip yra pelninga būti kovos objektu didžiųjų valstybių šaltajame kare.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

Redaguoja R. MEZIELIS

NAUJI "ŽVILGSNIAI"

Santaros biuletenio padidintas numeris išleistas Studentų Sąjungos suvažiavimo išvakarėse. Trumpu žodžiu prisistato naujoji Centro Valdyba, sveikindama ir ragindama santariečius "įsitiesti tautos ranką visiems lietuviams, dirbantiems Lietuvos laibui konkretų darbą... reaguoti į tautai kenksmingus veiksmus nežiūrint, ar tai būtų mūsų pačių, lietuvių tarpe, ar tarptautinėje plotmėje. Savo visus darbus stenkimės matuoti ateities matu, nepasiremami tuščių bei laikinių garbės vertinimu. Realiai žiūrėkime į gyvenamąjį momentą, į reikalingumą išlaikyti lietuviškumą dabartinėje ir ateinančiose kartose, į lietuviams daromas skriaudas tėvynėje. Savo tikslams įgyvendinti naudokimės mums suteikta Vakarų pasaulio laisve, ją vertinkime ir ugdykime ją savyje..."

Biuletenio redakcija iš savo pusės pristatė Centro Valdybos narių veidus ir darbus, duodama jų biografines žinias ir nuotraukas.

Vytautas Kavolis nagrinėja santarietisčių idėjų struktūrą, pabrėždamas, kad santariečių galvojimas remiasi viena pagrindine prielaida, jog tikėjimas yra centrinis pergyvenimas individo gyvenime. Iš šios pagrindinės prielaidos išsiskleidžia trys kartu priklausančios keliai: egzistencialinis, liberalinis ir humanistinis. Nors santariečiai, kaip organizacija, sutaria dėl pagrindinės prielaidos ir dėl kelių, bet tikslu, kuris yra centrinis individo išgyvenimas — organizacija negali savo nariams nustatyti.

Vytautas Doniela idėjų diskusiją straipsnį, svarstantį liberalizmo ir socializmo priešpriešos tradiciją ir dabartį. Straipsnio niuansai svarstyti, bet daugelyje vietų sunku sutikti su autorius išvadomis.

Dėmesio verti santariečio Vygaudo, kalbėjusio Sibire ir tik neseniai iš Lietuvos pasiekusio laisvąjį pasaulį, eilėraščių rašyti dar 1957 metais Lietuvoje.

Organizacijos vidiniams reikalams skirta valdybų adresas ir skyrių veiklos apžvalga.

Humoristinę dalį atstovauja G. iš Kalifornijos parašytas feljetonas "Isimylėjau savo nuosavą žmoną".

"Žvilgsnius" redaguoja Danutė Sakalauskaitė, administruoja Ramojus Vaitys.

—rm

• Naujųjų metų sutikimus ruošia Santaros Bostono ir New Yorko skyriai. Bostono santariečių drauge su Sporto Klubu Dainava rengiamos Naujų metų iškilnės vyks gražioje Aperia Plaza salėje (575 Warren St., Roxbury). Kainuos — 15 dol. porai, 8 dol. individui ir tik 6 dol. jaunimui. Įėjimas tik su pakvietimais ir planuojama dalyvauti prašomi iš anksto rezervuoti sau pakvietimus pas Alf. Želvį, 177 II St., So. Boston, Mass.

Turbūt niekur nebus taip pigu ir linksma, kaip New Yorko santariečių ir svietiečių organizuojamame Naujų metų priėmimo. Senųjų metų išlydėjimas įvyks

Sheraton - McAlpin viešbuty, Manhattane. Tie, kurie ateis nevalgę ir norės vakarienės, iš anksto mokės 12 dol. Namuos pavalgę ir pasiryžę tik koleges šokdinti už visą malonumą mokės tik 6 dol. Vakarienė nuo 8:30 iki 10:30. Kviečiame jau dabar apsirūpinti bilietais pas vietos santariečius. Laukti paskutinės dienos nepatartina.

• Lietuvių Studentų Sąjungos JAV suvažiavimo proga Detroito YMCA patalpose lapkričio 27 dieną įvyko santariečių susipažinimo vakaras, kurio metu dr. Julius Kaupas, Santaros Garbės Filisteris, skaitė paskaitą tema "Lietuvys studentas Jungtinėse Valstybėse". Paskaitoje buvo kelta mintis, kad studentija turėtų sudaryti tiltą tarp amerikiečių kultūros ir vyresniosios kartos ir kad studentija būtų vienas pastangas įsisauginti lietuviškąsias vertybes.

Aktorius V. Ogilvis skaitė keletą eilėraščių, o po to visi jaučiai pasišoko. Šeštadienį (lapkr. 29 d.) įvyko Centro Valdybos ir skyrių valdybų posėdis, kurio metu pristatytas Santaros veiklos metų planas ir aptarta eilė darbų.

Sąjungos suvažiavimo programoje Gabrielius Gedvila dalyvavo diskusijose "Sąjungos veiklos aspektai", Horstas Žibas pravedė iškilmingą banketą. Suvažiavimo ruošimo darbuose dalyvavo vietos santariečiai, o registracijos komisiją sudarė Aliukas Iljasevičius, Saulius Simoliūnas ir Mindaugas Gilvydis.

• Biuletenio "New Yorko Santara" antras šių metų numeris talpina įdomios medžiagos. Vincui Kudirkai atminti duota ištrauka iš jo "Viršinių", A. B-tas rašo apie Katedrą ir Organizaciją, išskirtinas straipsnelis "Vakar ir šiandien" skirtas Borisui Pasternak paminėti. Apstu kronikos ir smulkių žinių. Redakcija ir administracija: A. Butaitis, V. Sutkutė, L. Sabaliūnas, L. Stanaitytė ir A. Butas užsitarnauja tikrai pelnytą padėką už tokią įvairų ir patrauklią sutvarkytą numerį.

• Bostono santariečiai žurnalo "Lituanus" leidimui paaugojo 30 dolerių. "Lituanus" remti komitetui Bostone pirmininkavo Vytautas Bruzgelevičius. Iš santariečių jį dar įėjo Alfredas Jakniūnas.

• Rimas Kalvaitis išrinktas Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Philadelphijos skyriaus pirmininku.

• Lietuvos kariuomenės šventės 40 metų minėjime Clevelande meninę programą išpildė Čiurlionio Ansamblio vyrų choras, diriguojamas Rytio Babicko. Jaunojo dirigento pasirodymas susilaukė labai šilto publikos priėmimo.

• Vytautas Kavolis skaitė Bostono Kultūros Klube paskaitą "Meno sociologija".

• Santaros filisteriai Giedrė Zauinė, Jonas Bilėnas, Algis Ratas, Jonas Bilėnas ir Jonas Paupėras prisuntė 10 dol. metinę auką Studentų Santarai.

• Paskutiniame New Yorko skyriaus susirinkime apie studentiją Lietuvoje ir išievojose paskaitą skaitė Juozas Audėnas. Skyriaus pirmininkas Anatolijus Butas padarė eilę pranešimų. Susirinkimas vyko pas Daivą Audėnaitę.

• Santaros studijų dienos vidurinių vakarų santariečiams įvyksta kitų metų sausio 31 — vasario 1 dienomis Clevelande. Studijų dienos bus prarastos Čiurlionio namuose, kurių mecenatu yra Clevelando Santaros skyrius, paaugojęs jų įsigijimui 100 dolerių. Smuikėsnė progama bus paskelbta vėliau, tačiau santariečiai raginami jau dabar planuoti tuo laiku būti Clevelande.

KAS

UŽSISAKE

DIRVA —

TAS NESIGAILEJO!

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

DODDS - ROSS & Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

8119 St. Clair Avenue

EX 1-0682

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JIM CONNELL CHEVROLET, INC.

SEE THE NEW 1959 CHEVROLET
THE FINEST EVER BUILT

14481 Euclid Ave.

UL 1-3300

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

MILLER JEWELERS

DIAMOND — WATCHES

WATCH REPAIRING ALL TYPES RELIGIOUS GOODS
ROSARIES PRAYER BOOKS CRUCIFIXES.

768 East 185th St.

KE 1-0225

BEST WISHES

IDEAL BUILDERS SUPPLY AND FUEL COMPANY

4720 BROOKPARK

SH 1-1600

GREETINGS and BEST WISHES

IMPERIAL LAUNDRY & DRY CLEANING

8414 Hough Avenue

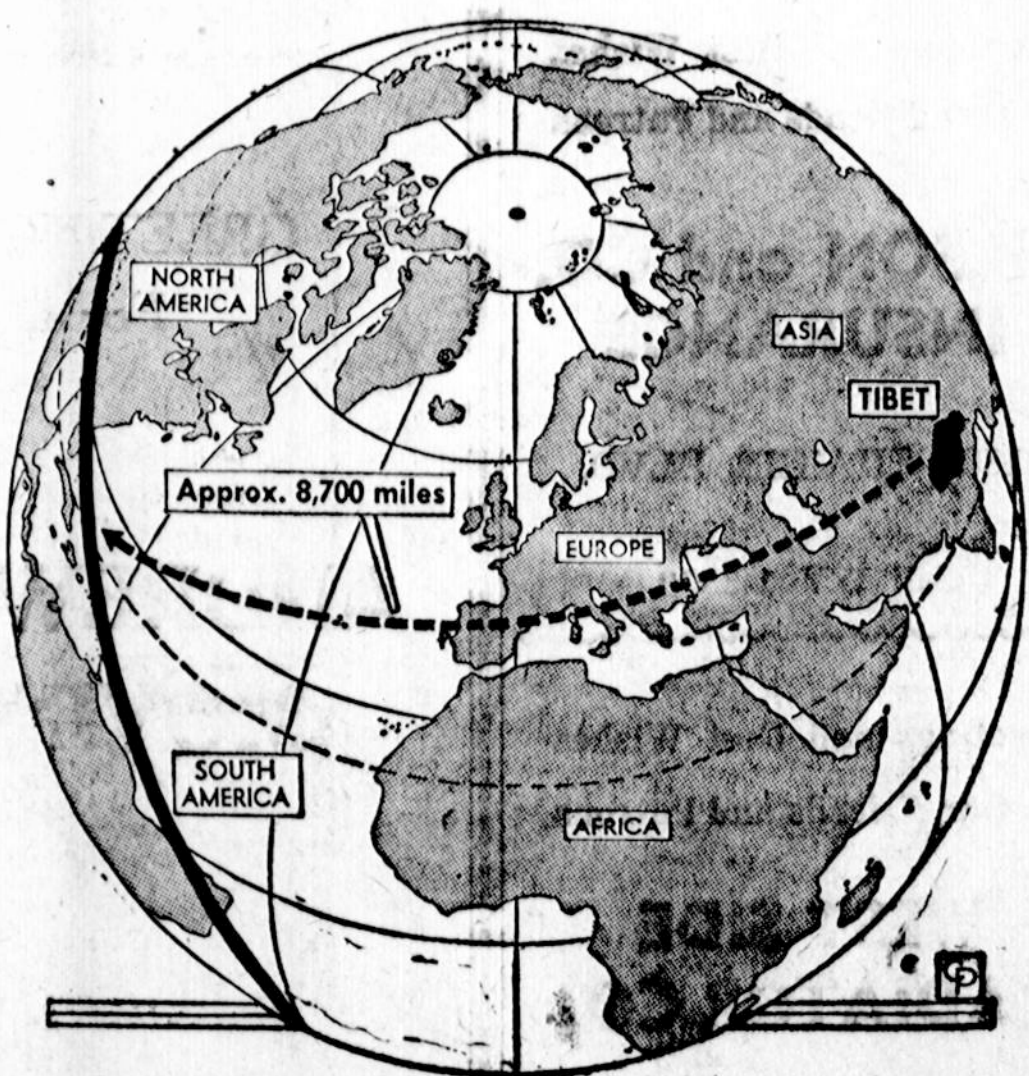
Call GA. 1-9067

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

CLEVELAND STATIONERY SUPPLY COMPANY

1280 WEST 4th STREET

SUperior 1-8460

Vis gausėja žinios, kad sovietai statą didžiulį tarpkontinentinių raketų iššovimo poligoną Tibete. Jei tiesa, kad jie jau turi raketą, skrendančią 8,700 mylių, iš to poligono galėtų būti apšaudoma visa šiaur. Amerika.

BYLĄ DEL STREIKO SPRĘS KONSTITUCINIS TEISMAS

Mūsų Vokietijos bendradarbio

1956-57 metais Schlezvigo-Holsteino krašte streikavo apie 25,000 metalo įmonių darbininkų, priklausantių galingai metalo darbininkų profesinei sąjungai, turinčiai apie 1,8 milijono narių. Darbininkai reikalavo: pilno atlyginimo ligos atveju, atostogų prailginimo ir papildomo atlyginimo atostogų metu. Streikas truko virš 4 mėnesių ir sąjungai kainavo apie 33 milijonus markių. Tiek pat, jei ne daugiau, nuostolių susidarė ir darbdaviams.

Streiko pasėkmėje kilo gana savotiška byla darbo teisme. Metalo darbininkų prof. sąjunga buvo sudariusi su darbdavių sąjunga tarifų bei ginčų derinimo sutartį, kurį numatė, kad, deryboms nutrūkus, prof. sąjunga privalo laukti dar 5 dienas ir tada nutarti, ar imtis kovos priemonių (streiko). Deryboms nutrūkus, kai viena šalis tai pareiškia kitai, arba kai viena šalis atsisako toliau derytis.

SKAUTAI

• Worcesterio "Nevėžio" skautas iškilmingoje sueigoje paminėjo Lietuvos skautijos 40 m. sukaktį. Iškilnių metu įžodį davė sk. kandidatai J. Šermukšnis, S. Dėdinas ir R. Stanelis. Tuntininkas psktn. P. Molis papasakojo apie IV TS Michigane. Po sueigos buvo jubiliejinis tunto laužas.

Skautybės sukakties proga Tėvynės Sūnaus žymeniu apdovanoti "Nevėžio" t. skautai: sklt. R. Marcinkevičius, sklt. K. Matonis ir sklt. D. Glodas. Į vyresn. skiltininko laipsnį pakeltas — sklt. A. Glodas, į skiltininko — paskiltininkai A. Prapuolenis, A. Pranckevičius ir V. Gedmintas, į paskiltininko — K. Gedmintas.

Worcesteriškiai ir vėl gražiai priėmė Atlanto rajono sk. vadovų rudens suvažiavimą.

Vilkių dv. dr. v. adjutantui psklt. V. Gailiūnui išvykus studijuoti Kanadon, nauju adjutantui paskirtas sklt. V. Gedmintas.

Dr. V. Kudirkos sk. vyčių būrelis vadū išrinktas sklt. A. Pranckevičius, o Pulk. J. Sarauško būrelis vadū — sklt. D. Glodas.

• Brolijos Atlanto rajono vadeiva praneša, kad Lietuvos skautybės 40 m. sukakties proga Vyriausiasis Skautininkas Atlanto rajone garbės ženklais apdovanojo: Ordinu UZ Nuopelnus — rėmėją Mariją Židžiūnienę ir rėm. v. sl. Leopoldą Jakubauską (abu Worcesterį) ir Tėvynės Sūnaus žymeniu — vyr. sklt. Romualdą Bričkų, Bostone.

DLK Vytauto dr. v. Kennebunkport, Me. — šv. Antano gimnazijoje, draugininkui psklt. V. Grybauskui pasitarkaus iš pareigų, nauju draugininku paskirtas psklt. Algis Pareigis. Atlanto rajono vadeiva pareiškė širdingiausią skautišką padėką psklt. V. Grybauskui už vienetą įkūrimą ir vadovavimą. Dr. v. kapelionu sutiko būti tėvas Gabrielius, OFM, o globėju psktn. J. Stašaitis.

• Argentinoje veikia Europos laisvinimo sąjūdis, kuriame dalyvauja 14 tautų atstovų iš anapus geležinės uždangos, lapkr. 1 d. Buenos Aires Argentinos Moterų kultūros salėje surengė pirmąjį visu tautų pasirodymą. Dalyvavo azer, eidžiančiai, gudai, bulgarai, krcatai, slovakai, gruzinai, vengrai, lenkai, lietuviai, rumunai, šiaur. kaukaziečiai ir ukrainiečiai. Lietuvių skautų tautinų šokių grupė pašoko Mikitą, Lenciūgėlį ir Malūną. Mūsiškiai ir vėl sulaukė nepaprasto pasisekimo ir buvo vieninteliai iškviesti kartoti šoki. šokėjai po šventės buvo pakviesti apsilankyti pasiturinčiose šeimose vaišėms.

Šiuo atveju, deryboms dar tebeinant ir jų nenutraukus, prof. sąjunga pravedė įmonėse visuotinį balsavimą ir paskelbė streiką. Tokios apystovos suteikė darbdavių sąjungai progą iškelti darbo teisme bylą dėl sutarties pažeidimo.

Šių metų lapkričio mėnesį Vakarų Vokietijos vyriausios darbo teismas Kassely galutinai išsprendė šią bylą darbdavių sąjungos naudai, pripažindamas, kad prof. sąjunga šį kartą pažeidė taikos prievolę. Tarifų bei ginčų derinimo sutartys sudaromos ne tam, kad streiką uždraudus ir netam, kad ji skatinus, bet kad išlaikius įmonėse rimtą, teisinį taikos klimatą. Vienintelį streiko stabdį sudarė nuostatas — deryboms nutrūkus, laukti dar 5 dienas — ir kaip tik šito prof. sąjunga nesilaikė. Teismas pabrėžė, kad sutarties partneriai būtinai turėtų laikytis savo laisvu noru sudarytos sutarties.

Sprendimui teikiama principinės reikšmės. Nukentėjusios nuo streiko įmonės pradeda apskaitinėti turėtus nuostolius ir žada kelti kelti prof. sąjungai milijonines bylas.

Prof. sąjungos reakcija į teismo sprendimą buvo labai aštri. Sąjunga, kurios tarpe nestokoja ir komunistinio elemento, priėmė sprendimą politinį aspektą, vyriausiąjį darbo teisną vadina "valdančiosios klasės" įrankiu ir nusiskundžia, esą, teismo sprendimas siekia suvaržyti sąjungos veikimo laisvę. Sąjunga nutarė kreiptis į konstitucinę Vokietijos teisimą, prašant pasisakyti, ar įvykęs sprendimas yra suderintas su federalinės Vakarų Vokietijos konstitucija.

Žadama, be to, atsiekyti nuo ginčų derinimo sutarties.

Kadangi metalo darbininkų prof. sąjungos nusistatymai pasižymi gana siauru radikalizmu, siekiančiu klasių kovos, vargu, ar jos tarpe atsirastų blaiviai galvojančių persvara, kad suradus tinkamą ir taikingą išeitį iš susidariusios padėties.

MARGUTIS

vra pats seniausias Amerikalietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago. Ill.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO ĮSTAIGA EAST SHORE REALTY

780 E. 185 St. Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekviena diena. Mes tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs pageidaujate.

Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Beil-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1401 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vynų, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Clevelande APYLINKSE

Grandinė per televiziją
Gruodžio 20 dieną, 12 val., Grandinės šokėjai šoks WEWS, Chancel 5 televizijos stotyje.

Dance Party programa, vadovaujama Norman Wain, savo kalėdinę programą pakvietė Grandinėle ne tik pašokti Klumpakojį ir Malūną, bet ir pademonstruoti lietuviškai papuoštą eglutę.

Bažnytinis koncertas, rengtas Naujosios parapijos bažnyčioje vargonininkės R. Brazaiteienės iniciatyva, praėjo gražiai pasisekimu. Nors oras buvo ir šaltas, bet koncerto klausėsi per 300 žmonių.

Gruodžio 17-os minėjime, įvykusiame Dr. A. Nasvyčio namuose, pranešimą padarė Julius Smetona. Iš prezidento A. Smetonos raštų paskaitė neolituharai A. Andulytė, K. Gaidžiūnas ir A. Gasparaitis, o Birutė Augustinavičiūtė paskambino pianinu. Po to sekė vaišės. Rengė Tautinės Sąjungos skyrius.

Tėvų komitetas parduoda eglutes

Vysk. Valančiaus Vardo Iteanistinės Mokyklos Tėvų K-tas parduoda kalėdines eglutes žemomis kainomis, sekmadieniais prie Šv. Jurgio bažnyčios, šioiomis dienomis prie Dirvos namų.

Paremkit Lituanistinę mokyklą pirkdami kalėdinę eglutę.

BALFO PADEKA

(Tesinys iš pereito numerio)

\$1.00 — A. Kavaliūnas, Dr. V. Ramonas, C. P. Šukys, Garkušeima, V. Juodis.

\$3.00 — S. Radzevičius, A. Lange, J. Kalvaitis, A. Liutkus, P. Grigonis, J. Šlapelis, D. Priokockytė, A. Juodvalienė, F. M. Zylė, L. B. Kazėnai, Z. Obelenis, R. Valeckas, J. Žilionis, V. Šniolis, A. Styras, E. Josienė, K. Žygas, V. Jokubaitis, E. Kristaponis, V. Cepukaitis, I. Jonaitienė, E. Petkevičius, G. Gudėnas, J. Daugėla, A. Gargasas, A. Garmanas, A. Sadauskas, H. J. Naujoikaitis, J. Bružas, J. Žemaitis, J. Nasvytis, J. Jaukaskas, V. Andolis, L. Leknickas, Stasas, P. Naurusas, K. Gelazis, E. Mazys, V. Klimaitis, F. J. Samas, V. Raulinaitis, J. Snieckus, V. Dautartas, K. Sakalienė, J. Virbalis, V. Rinkus, V. Pašakarnis, J. Skavičius, P. Butkuvienė, F. Modestavičienė, V. Lukavičius, V. Banonius, A. Gailiūsis, G. Modestavičienė, V. Čiurlionis.

\$2.50 — P. Blumentalienė, A. Blumentalienė, P. Ambrazevičius.

2.00 — D. Mekišius, A. Vaivadienė, K. Bruožis, J. Daillidė, A. Benokraitis, M. Apanavičienė, U. Grincius, L. Gaigalėnė, I. Rasko, I. Visockas, J. Bartkus, B. Banevičienė, V. Vaičiūtis, P. Dabrila, T. Vaitiekūnas, K. Eimutis, J. J. Kunėvičienė, S. Matrimaitis, A. Vasiliauskas, B. Navikas, V. Skirpstas, L. Dautartas, M. Bar-

GREETINGS and BEST WISHES

OHIO IRON WORKS

INDUSTRIAL STEEL FABRICATORS

879 ADDISON RD.

EX 1-7625

HOLIDAY GREETINGS

For a Pleasant Holiday

M. WINOGRAD & COMPANY

MAURICE WINOGRAD, Mgr.

2020 Euclid Ave.

CHerry 1-3637

BEST WISHES TO OUR FRIENDS AND PATRONS

MAC EWAN'S

SERVICE STATION

WHERE YOU GET THE FINEST SERVICE

7410 SUPERIOR AVE.

EN 1-9801

niškaitė, V. Gelgotas, A. Jonaitis, V. Matas, J. Paulauskas, A. Korsakas, P. Pesys, J. Merkys, P. Ezerkis, J. Pinkus, J. Kazėnas, V. Žitkus, V. Ignas, S. J. Nasvyčiai, K. Narbutaitis, D. Dunduras, S. Jurgaitis, J. Margėvičius, B. Bernotas, A. Puškorius, S. Asevičius, J. Kizevičius, P. Ališauskas, K. Senikas, Z. Dučmanas, W. Urbaitis, N. Kaminskas, J. Gravrogas, S. B. Urbanavičius, A. Malėnienė, J. Žygas, J. Dabulevičienė, V. Tamulevičius, V. Mariūnas, V. Petruskevičius, I. Geležienė, I. Muhiolis, I. Stankevičius, J. Krygeris, P. Karalius, A. Koklys, J. Porteris, J. Moskus, P. Jarašius, P. Vyšniauskas, V. Kamantas, P. Jurgutavičius, P. Vilkas, D. Jankauskas, S. Mačys, K. Gaičutis, J. Kratavičius, J. Cijunskas, A. Nasvytis, M. S. Palūnas, R. Apanavičius, V. Giedraitis, A. Praškevičius, J. Stempužis, M. Bajoraitienė, E. Čankėvičius, Neimanas, J. Citulis, Drabišius, M. Puškovenė, J. Tallat-Kelpšienė, A. Žilinskis, M. Drasutis, I. Rakauskas, V. Rutkauskas, J. Inčiūra, A. Juodisius, B. Nainys, V. Degutis, R. B. Dabrikas, A. Luža, J. Juodisius, J. Jurkaitis, A. Gričius, R. Brazaitienė, J. Garla, A. Beržinskas, B. Juknaitis, Staple Cleaners, Šukys Printers, S. Astrauskas, American Lithuanian Club, A. P. Juodvalikiai, V. Besperaitis, V. Knystautas, J. Premeneckas, V. Bartuška, W. Valdukaitis, S. Žilius, A. Končius, S. Orantas, E. Malcanas, P. Stempužis, J. Zorska, V. Bacevičius, I. Gatautis, J. Rastenis, M. Balys, J. Liūma, J. Zemančauskas, P. Sejonas, J. E. Malkis, A. Gyls, A. Žakevičius, V. Stuogis, A. Korsakas, Z. Pecus, A. Snelstoriūnas, K. Minca, A. Kancienė, A. Kanusis, M. Blaškevičius, J. Brazauskas, J. Širvaitis, L. Sagys, K. Martinėnas.

\$0.50 — Ona Kasparas. Visiems aukotojams ir aukų rinkėjams nuosirdus — aciu! 3 Balso skyrių valdybos

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudondai tampa sudeginti arba sugadinti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo ko visada reikalauja apdraudo kompanijos pirm, negu išmok už nuostolius.

P. J. KERSIS, 609 Society for Savings Bldg. Telef.: Main 1-1773 Rezidencija: PENINSULA 25

DIEVO KARALYSTES ZINIOS

Mesijo viešpatavime nebus leidžiama klerikalams bauginti žmones ir laikyti nuo pažinimo tiesos. Tada žinomas viešpaties garbės pripildys visą žemę, kaip vanduo dabar aptvindys jūrų dugną, ir kiekvienas žmogus sužinos apie Viešpatį ir Jo teisingus kelius nuo mažiausio iki didžiausio, ir tas žinojimas bus veltui, šventas Raštas parodo, Atakuko 2: ir Jere. 31: per. 34 E. Prie tos teisingumo valdžios ant žemės negalės daugiau vadinami daktarai praktikuoti ant žmonių ir paslėpti savo klaidas kapuose, nes tada Viešpaties ves žmones keliu teisybės ir atves juos į ramybę, sveikatą, gydydamas visus jų nedateklus iki nei vienas nesakys: aš sergu. Tada ir nedorėji turės progą palikti nedorą kelią ir grįžti pas Viešpatį klausyti Jo ir elgtis teisingai ir nemirti amžinai. Ezeikielio 18: per. 27, 28 Bilioje tai rasite.

Tada bus tas laikas, apie kurį Jėzus kalbėjo, kada Jis sakė: Jeigu žmogus laikys mano žodį, jis mirties nematys. Šv. Jono Evang. 8: per. 51. E. ir kurs gyvens ir tikės į mane, tas niekada nemirs. Evang. Šv. Jono 11: per. 26 E. Tame laike seni žmonės grįš ir jaunystės diena. Darbai Apaštalų 3: per. 19-23 E. Matom, kaip Dievas priėmė laiminti žmoniją per Kristaus karalią, kuri jau arti ir tą visi ženkla! parodo. Skelbia: WILLIAM SHIMKUS East Wallings Rd. Brecksville, Ohio

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant mitytą slutejui. Gavėjas nieko neturi paimokėti.

Galima gyslti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklių. Maistą kartu su rūbai gyslti neleidžiama.

Nepatikekit savo brangių siuntinių į neaiškias, riulančias tarpininkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimais. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilninių medžiagų, odu, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0806

NELAIMĖ IR LIGA

Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų ligininės, medicininę, operacinių ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS, Agentas Tel. SK 1-2183

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1958 m.

Gruodžio 28 d., 3 v. p. p. Naujosios parapijos salėje kalėdinė eglutė. Ruošia šv. Kazimiero li-tuanistinė mokykla.

1959 m.

Sausio 11 d. 11:30 val. Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas lietuvių salėje. Rengia LVS Ramovės skyrius.

Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balso sk.

Balandžio 11 d. Vysk. M. Valančiaus Lituanistinės mokyklos metinis vakaras.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

PARDUODAMAS DVIEJŲ SEIMŲ NAMAS

Neff Rd., prie bažnyčios, po šešis didelius kamb., du gaso pečiai, du garažai, gražus sklypas. Buvusiam savininkui išvykus į Floridą, namas parduodamas su visais baldais. Už abu butus nuomos gaunama į mėnesį \$310.

Saukite Paul Mikšys, namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty 960 E. 185 St. KE 1-5030

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuojamas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St. Cleveland 8, Ohio Telef.: LI 1-5466

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE. SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

3 2% SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvades garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radio valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksate, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui Della E. Jakubs & William J. Jakubs Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo. 6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

PER VARGĄ, DARBĄ IR PASIRYŽIMĄ Į GARBĘ

Prof. Juozo Raukčio 60 metų sukakties proga

A. RUKUIZA

(2) Atsidėjęs mokymo bei moksliniam darbui, J. Rauktys rasdavo laiko ir visuomeniniam, bet vadovaujančio vaidmens vengdavo.

Nuo jaunystės jau buvo linkęs patarnauti visuomenei. Baigęs pradžios mokyklą, sekmadieniais po pamaldu švėkšnoje mokė rašyti ir skaityti suaugusius, padėdavo ruošti vakarėlius, pasi-
linksminimus.

Tarnaudamas k a r i u o m e n ė j e, aktyviai dalyvavo Karo ligoninėse ligoniams ruošiamuose vaidiniuose bei pramogose.

Studentu būdamas, dirbo studentų atstovybėje, studentų ekonominėje draugijoje, studentų draugijoje Šilas, Jaunosios Lietuvos korporacijoje.

Baigęs mokslus dalyvavo Lietuvos šaulių sąjungoje, Lietuvai pagražinti draugijoje, Užsienio lietuviams remti draugijoje, lietuvių tautininkų sąjungoje, Lietuvos miškininkų draugijoje, Lietuvos gamtininkų draugijoje, Lietuvos medžiotojų draugijoje ir kt.

Pilnesnei profesoriaus veiklos bei būdo bruožų charakteristikai turiu priminti jo tėvo ir brolių meilę miškui. Nepriklausomybės laikais tėvas (mirus 1940) buvo eiguiliu švėkšnos girininkijoje. Po jo toje pat girininkijoje eiguilio pareigas ėjo jo sūnus. Kitas sūnus Petras, baigęs Antiesniąją miškų mokyklą Alytuje, buvo girininku. Gi Juozas nuo miškų urėdo pavaduotojo urėdo-revizoriaus, pasiekė universiteto profesoriaus darbą.

Greičiausia, neapsiriksiu pasakęs, kad tai vienintelė šeima Lietuvoje, kurios trys sūnūs ir tėvas dirbo Lietuvos miškų laibui. Pasakytume, jog ši šeima iš savo sentėvių — žemaičių yra paveldėjusi didžios pagarbos ir meilės savo miškams.

Vykdamas į JAV, prof. J. Rauktys tikėjosi darbo savo specialybėje, ir, dirbant pagal profesinį bei mokslinį pasiruošimą, galimybės dar labiau pagilinti savo žinias. Tačiau visos pastangos gauti darbą savo profesijoje liko be visiško. Nepadėjo nė geresnis kalbos mokėjimas, nė pilietybės įsigijimas.

Pragyvenimui teko imtis bet kurio gaunamo fizinio darbo, pradedant nuo obuolių skyrimo, indų plovimo ir kitų įvairių darbų, kuriuose net tris kartus sirgo plaučių uždegimu. Tokioms aplinkybėms esant, ėmė reikštis vis didėjantis nusivylimas, bet profesoriui ryžto netrūko. Pasveikęs iš ligų, grėta kasdienio darbo, išėjo braižybos kursą vietinėje kolegijoje. Baigęs ir braižytojo darbo negavęs Worcesterio prof. J. Rauktys 1955 išsikėlė į Bostoną, kur ir dabar dirba braižytoju.

Bostonas jo širdžiai daugiau-siai buvo mielas, nes čia sėkmingiau numatė įvykdyti LE miškininkystės ir botanikos skyriaus redagavimo darbą.

Gyvendamas JAV, prof. J. Rauktys, šalia darbo dėl duonos kasdienės, pagal išgales jungiasi ir į visuomeninę veiklą. Ji matom Lituanistikos mokyklos (Worcesterio) mokytoju, Miškininkų sąjungoje, dalyvaujanti lietuvių profesorių draugijoje, lietuvių tautinėje sąjungoje ir kt.

Prof. J. Rauktys buvo ir yra pareigos žmogus. Jo ištartas žodis pasvertas ir nelengvai pakeičiamas.

Per I Pasaulinį karą, vos 15-16 metų amžiaus atsidūręs vienas svetimame krašte, patyrė nemažą rūpesčių ir gyvenimo sunkumų, kurie vienok nesutrukdė tęsti mokslą, bet turėjo įtakos jo kietam bei uždaresniam būdo išugdymui. Dėl to kartais mažai pažįstamų laikomas lyg oficialiu, mažakalbiu.

Iš prigimties yra draugiškas, paslaugus ir jautrus. Laisvalaikiu jį žinom esant geros nuotikos, mėgstantį pajuokauti. Tokiu suaktyvininką pažinojau nuo 1924 iki 1940 m., kada išsiskyrėm. Nuo tol matėmės vos kelis kartus, tačiau dažni laišakai lei-

džia spręsti jį mažą tepasikeitęs. Lietuvos tragedija bei lietuvių likimas yra nuolatos jo jautriai išgyvenamas. Jo nuotaikai neretai atsiliepia turimos specialybės ir patyrimo nepanaudojimas. Dvasinės pusiausvyros išlyginimui labiausiai prisideda dalyvavimas didžiajame lietuvių kultūriniam darbe, Lietuvos atkūrimui — lietuvių Enciklopedijoje, kuriai paskiriamas visas likęs nuo tarnybos laisvasis laikas, o dviejų skyrių redagavimui jo reikia daugiau, negu turima.

Šešiasdešimt metų amžiaus, tai žmogaus pilno subrendimo ir kūrybingumo metai. Todėl, mie-las kolega, dar nepadėk plunksnos ir neleisk kūnui ilsėtis, dirbk ir toliau kaip lig šiol dirbai. Dirbk, kad gražioji Lietuvos gamta sulauktų naujų vertingų Tavo veikalų.

Tikėkime Lietuvos atsikūrimą ir laimingą sugrįžimą į Laisvąją Lietuvą, kur Tavo darbas vėl bus reikalingas.

DĖL SOVIETŲ PERŠAMŲ KULTŪRINIŲ MAINŲ SU LIETUVA

Klastinga sovietų politika visais keliais siekia užmigdyti laisvojo pasaulio budrumą, pripratinti jį prie Sovietų Sąjungos grobuoniškos agresijos padarinių kaip nuolatinės padėties, nuslėpti sovietų plėšrius planus ateičiai. Šiais tikslais pastaraisiais metais ypatingai sustiprinta sovietinė propaganda už vadinamus Rytų-Vakarų kultūrinius mainus.

Kadangi kai kuriose Vakarų sostinėse reziduoja Sovietų Sąjungos pasiuntinybės bei konsulai ir specialios Sovietų Sąjungos organizacijos į tas sovietinės politikos pinkleis stengiasi įtraukti ir lietuvių per vadinamą "bendrą lietuvių frontą kultūrinei veiklai plėsti". — Lietuvos Delegacija Pavergtųjų Europos Tautų Seime laiko tikslinga laisvojo

pasaulio lietuviams štai ką priminti:

1. Sovietų peršami laisviesiems lietuviams kultūriniai mainai su Lietuva nebūtų laisvo pasirinkimo kultūrinis bendravimas. Juos tvarkytų ir nustatytų Maskva pagal bendras kompartijos direktyvas, nes visi santykiai su užsieniais yra Maskvos žinioje. Nei rašytojai, nei menininkai okupuotoje Lietuvoje laisvų organizacijų neturi. Visas kultūrinis gyvenimas yra griežtai kontroliuojamas Lietuvos kompartijos, kuri nėra savarankiška, o tik Sovietų Sąjungos kompartijos dalinys. Tad organizuoti laisvojo pasaulio lietuvių kultūriniai mainai su Lietuva faktiškai būtų santykiavimas su okupanto organizacijomis.

Jokio politinio atspalvio netu-

DIRVOS TALKA

Mums būtina reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvai dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šėlmos dar 500 naujais prenumeratoriiais, mes negalėsime Dirvos leidimo dažninti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą, kaip šventinę dovaną, savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaito.

2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.

3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiems Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.

4. Prisidėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsitys bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik todėl pradėkite ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šeimai didinti.

Talką vykdydami naudokite čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas

Adresas

Prašomą siųsti Dirvą užsakė

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokėstį.

ri atskirų tautiečių šalpos ir kultūriniai santykiai su savo artimaisiais anojė "geležinės uždangos" pusėje. Tai yra giminystės, tautinio solidarumo ir artimo meilės ryšiai. Reikia tačiau saugotis sovietinių agentų peršamų laisvojo pasaulio lietuviams organizuotų ryšių su okupuota Lietuva. Tokie ryšiai neišvengiamai virstų laisvųjų lietuvių ryšiais su Lietuvos okupantu bei jo įstaigomis ar organizacijomis, ir pirmiausia tarnautų okupanto be atvangos siekiamam agresijos padarinių Lietuvoje įteisinimui.

Lietuva tebėra tarptautinės valstybių bendruomenės narys. Lietuvos į Sovietų Sąjungą įjungimo laisvojo pasaulio valstybės nepripažino ir nepripažįsta. Eilėje valstybių tebeveikia nepriklausomos Lietuvos pasiuntiny-

bės ir konsulatai. Tas nepripažinimas yra stiprus ginklas kovoje dėl Lietuvos suverenumo vykdy-mo atstatymo. Laisvųjų lietuvių pareiga vengti visko, kas galėtų kenkti Lietuvos tarptautinei teisinei ir politinei padėčiai ir tiesiogiai ar netiesiogiai padėti okupanto užmačioms. —

New Yorkas, 1958 gruodžio 5 d.

Lietuvos Delegacija Pavergtųjų Europos Tautų Seime:

V. Sidzikauskas,
Pirmininkas

Dr. A. Trimakas,
Sekretorius

Nariai: J. Audėnas, K. Bielinis,
M. Brakas, J. Brazaitis,
Dr. Br. Nemickas, V.
Rastenis, Pr. Vainauskas, J. Valaitis, V. Vaitiekūnas

ALT SUVAŽIAVIME PRIIMTOS REZOLIUCIJOS

Savo metiniame suvažiavime Chicagoje, Sherman viešbuty, 1958 m. gruodžio 6 ir 7 dienomis, Amerikos Lietuvių Taryba nuodugnai išdiskutavo pateiktus samanyms, liečiančius ALT organizaciją, nusistatymą pagrindiniais klausimais bei tolimesnės veiklos planus ir vienbalsiai nutarė:

1. Pabrėžti, kad Amerikos Lietuvių Taryba, kaip buvo, taip ir pasilieka organizacija, sudaryta iš pagrindinių ideologinių grupių ir abiejų susivienijimų atstovų, pagrįsta laisvo susitarimo, bendradarbiavimo ir lygybės principais, statanti vyriausiuoju savo uždaviniu ginti teisėtus lietuvių tautos reikalus ir siekti nepriklausomos, laisvos ir demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymo;

2. Pareikšti, kad įeinančios į ALT grupės yra pasižadėjusios Lietuvos laisvinimo srityje veikti sutartinai, vengiant viso to, kas skiria, o ieškant visada to, kas jungia;

3. Pakartoti Amerikos lietuvių pasiryžimą tęsti kovą už Lietuvos laisvę, budėti jos reikalų sargyboje, griežtai atmetant vylingus Lietuvos okupantų tiesioginių ar netiesioginių būdų peršamus "kultūrinio bendradarbiavimo" pasiūlymus ir kelti viešumon sovietų imperializmo pikta-darbes bei klastas, tuo būdu padedant Amerikos žmonėms, vyriausybei ir kongresui apginti šią šalį ir laisvojo pasaulio tautas nuo gresiančio pavojaus;

4. Raginti visus patriotingus geros valios lietuvius nenustoti vilties, kad Laisvės idėja, Teisingumo ir Žmoniškumo idealai pa-ims viršų — ir mūsų tėvų kraštas nusikratys tironų jungių; mūsų moralinė pareiga — dėti visas pastangas, kad toji valanda ateitų galimai greičiau;

5. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas konstatuoja, kad visos nepolitinio pobūdžio lietuviškos organizacijos, kurios neįeina tiesioginiai į Amerikos Lietuvių Tarybos sąstatą, kaip jaunimo, profesinės, BALFO, Lietuvių Bendruomenės ir kitos, atlieka kultūrinėje, lietuviybės išlaikymo ir šalpos srityse pozityvų darbą ir tuo būdu aktyviai talkina laisvės kovoję;

6. Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas, didžiai vertindamas nesilpnėjantį inasą laisvės kovoję, siūsdamas savo geriausius sveikinimus, nuoširdžiai už darbą dėkoja: Lietuvos Diplomatinei Tarnybai, Lietuvos Laisvimo Veiksniams, visų organizacijų valdyboms ir nariams, lietuviškų laikraščių, žurnalų bei knygų leidėjams ir redaktoriams, radio valandėlėms, lietuviškų mokyklų vedėjams ir mokytojams ir visai aktyviajai lietuviškai visuomenei.

Pastaba: Ši rezoliucija buvo priimta vienbalsiai, išskyrus 5-jį jos punktą, kuris priimtas ne vienbalsiai.

ATSIŠAUKIMAS DĖL VASARIO 16-SIOS

Amerikos Lietuvių Tarybos

metinis suvažiavimas, posėdžiavęs Chicagoje 1958 m. gruodžio 6 ir 7 dienomis, vienbalsiai nutarė atsikreipti į ALT skyrius, kuopas, lietuvių draugijas ir veikėjus visame JAV krašte pradėti nedelsiant ruošti paminėti Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 41-sias metines.

Mūsų tėvų žemė tebėra trempiama žiauraus bolševikinio despoto. Tūkstančiai mūsų brolių ir seserų vargo ir vargsta Sibire, Kenčia ir miršta vergų darbo stovyklose. Dalis jų, sugrąžinta į Lietuvą, nerado nei savo namų, nei turto. Viską pagrobė okupantas.

Vasario 16-ją mes turime pareikšti griežčiausią protestą prieš okupaciją ir okupantų žiaurumus ir atsisaukti į pasaulio žmonijos sąžinę, kad būtų sustabdytas lietuvių tautos žudymas ir grąžinta Lietuvai laisvė.

Mes turime pasakyti Amerikos valdžiai ir šios šalies žmonėms, kad mes esame pasiryzę su jų pagalba tęsti kovą už mūsų tėvynės išlaisvinimą tol, kol kova bus laimėta.

ALT suvažiavimas kviečia rengti Vasario 16-sios minėjimus vieningai, paremti Lietuvos laisvinimo reikalą darbu ir aukomis ir siųsti visas aukas ALT centrui.

Teisgirsta pasaulis, kad mūsų troškimas stiprėja atstatyti Nepriklausomą, Laisvą ir Demokratinę Lietuvos Respubliką.

LIETUVOS LAISVĖS KOVŲ INVALIDŲ D-JOS PADEKA

Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-ja nuoširdžiai dėkoja už aukas:

L. V. S. "Ramovės" Detroito skyriaus valdybai už \$140.90, surinktus lapkričio 23 d. minėjimo metu per rinkėjus L. Kalveną, E. Bulotienę su J. Černiausku, Kukučionyte su E. Petrausku, J. Marčėną, S. Malinauską ir per skautes bei skautus;

L. V. S. "Ramovės" Philadelphia skyriui už \$68.80, surinktus lapkričio 23 d. minėjime;

A. L. T. S-gos Philadelphia skyriui už \$25.00;

L. V. S. "Ramovės" Waterbury skyriui už \$35.00;

JAV LB Philadelphia apylinkėi už \$15.00 ir Z. Čikotaitė, Philadelphia, už \$10.00.

B. Tvarkūnas,
Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų D-jos pirm.

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

MOSŲ SPECIALYBĖ

Vaistų siuntimas į užsienius. Mūsų sandėliai yra pilni ir užsakymai greit išpildomi. Kainos visiems prieinamos.

MODERN DRUG
12429 St. Clair Ave.
MU 1-2342

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JACKSHAW CHEVROLET COMPANY

NOW SHOWING THE MOST OUTSTANDING
1959 CHEVROLET EVER BUILT

543 East 185th St.

IV 19090

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

THE YODER COMPANY

CLEVELAND, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Many Friends
For a Pleasant Holiday

HODELL CHAIN DIVISON. NATIONAL SCREW & MFG. COMPANY

MAIN OFFICE AND PLANT
2440 East 75th Street
EN 1-2650

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HUBERT ELECTRIC CO. Electrical Contractors

COMMERCIAL — INDUSTRIAL — RESIDENTIAL

5420 Munford Avenue

Call MI. 1-5891